

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
MIASTA KIELCE
ZA 2016 ROK**

Kielce 2017

Spis treści

I. Analiza lokalnej sytuacji demograficznej i społecznej miasta Kielce	3
II. Sytuacja osób i rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach	11
III. Zasoby pomocy społecznej miasta Kielce	15
III.1. Pomoc na rzecz osób bezrobotnych	16
III.2. Pomoc osobom bezdomnym	19
III.3. Pomoc dla osób uzależnionych	23
III.4. Pomoc na rzecz osób starszych	24
III.5. System wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych	28
III.6. Zintegrowany system pomocy rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom dysfunkcyjnym	33
IV. Programy realizowane przez MOPR	39
V. Projekty i działania innowacyjne realizowane przez MOPR	40
VI. Rekomendacje	41
Załącznik nr 1.....	44
Załącznik nr 2.....	50
Załącznik nr 3.....	55

I. Analiza lokalnej sytuacji demograficznej i społecznej miasta Kielce

Kielce to miasto na prawach powiatu oraz stolica województwa świętokrzyskiego, jego powierzchnia wynosi 109,45 km².

Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby mieszkańców Kielce, co obrazują dane zawarte w Tabeli 1. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w 2011 roku w Kielcach mieszkało 201 815 osób, a na dzień 31 grudnia 2015 roku – 198 046. Oznacza to spadek liczby mieszkańców o 3 769 osób, czyli o 1,86% w porównaniu do roku 2011. Według prognoz przedstawionych przez GUS w 2014 roku tendencja spadkowa liczby ludności będzie się utrzymywać i w roku 2019 w Kielcach będzie mieszkać 191 749 osób, a w roku 2050 jedynie 137 871¹.

Tabela 1. Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego i Kielce w latach 2011 – 2015

Rok		2011 (A)	2012 (B)	2013 (C)	2014 (D)	2015 (E)	E - A
Województwo Świętokrzyskie	Liczba mieszkańców – ogółem	1 278 116	1 273 995	1 268 239	1 263 176	1 257 179	- 20 937
	Kobiety	653 847	651 625	649 007	646 506	643 962	- 9 885
	Mężczyźni	624 269	622 370	619 232	616 670	613 217	- 11 052
Miasto Kielce	Liczba mieszkańców – ogółem	201 815	200 938	199 870	198 857	198 046	- 3 769
	Kobiety	106 533	106 300	105 831	105 388	105 042	- 1 491
	Mężczyźni	95 282	94 638	94 039	93 469	93 004	- 2 278

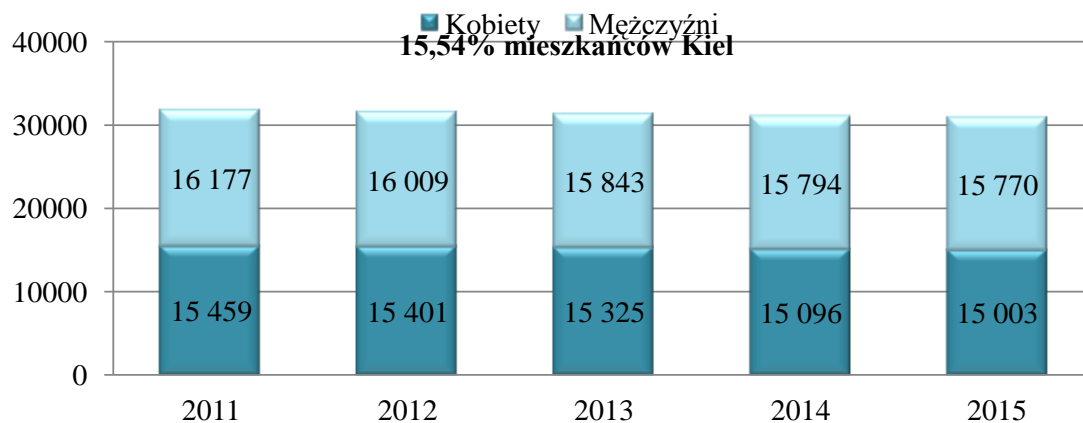
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w Kielcach na przestrzeni lat 2011–2015 nie uległ wyraźnej zmianie, chociaż liczba kobiet nadal przeważa i w 2011 roku wynosiła 11 251, a w 2015 roku – 12 038. W 2015 roku w grupie dzieci do 17 roku życia 48,75% stanowiły dziewczynki, a 51,25% chłopcy. W kategorii osób w wieku produkcyjnym stosunek ten kształtował się podobnie (odpowiednio 48,23% i 51,77%). Wyraźna zmiana w strukturze płci pojawia się dopiero w grupie poprodukcyjnej, gdzie aż 68,47% stanowią kobiety, a mężczyźni jedynie 31,53% (Wykres 1).

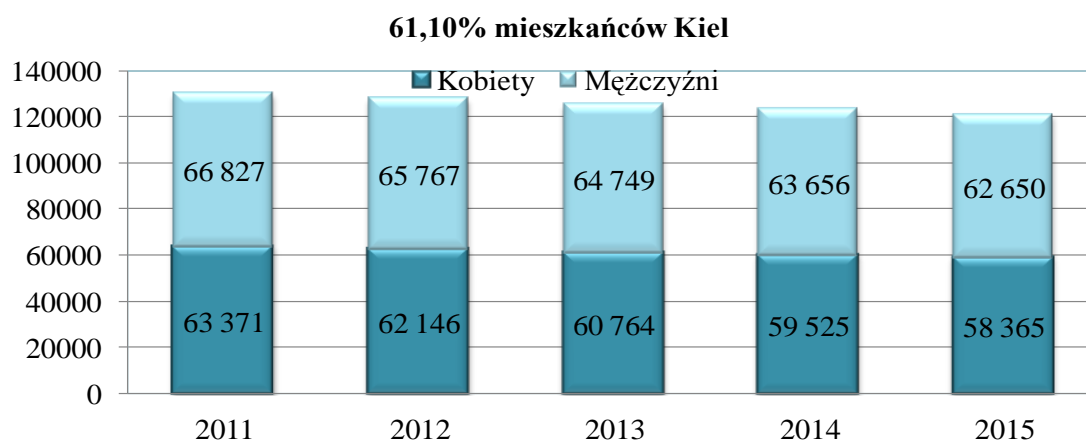
¹ Główny Urząd Statystyczny, *Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014–2050*, 2014.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Kielc w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym z podziałem na płeć w latach 2011 – 2015

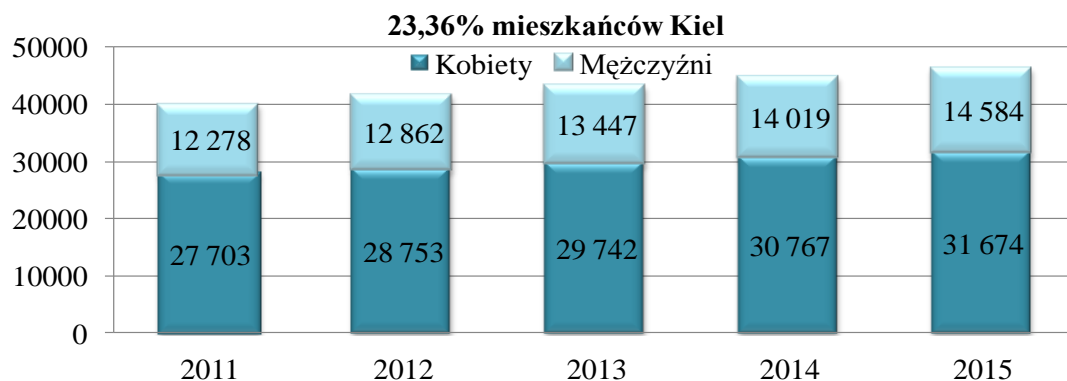
Wiek przedprodukcyjny (0 - 17)

Wiek produkcyjny (18 - 64 mężczyźni, 18 - 59 kobiety)

Wiek poprodukcyjny (64< mężczyźni, 60< kobiety)

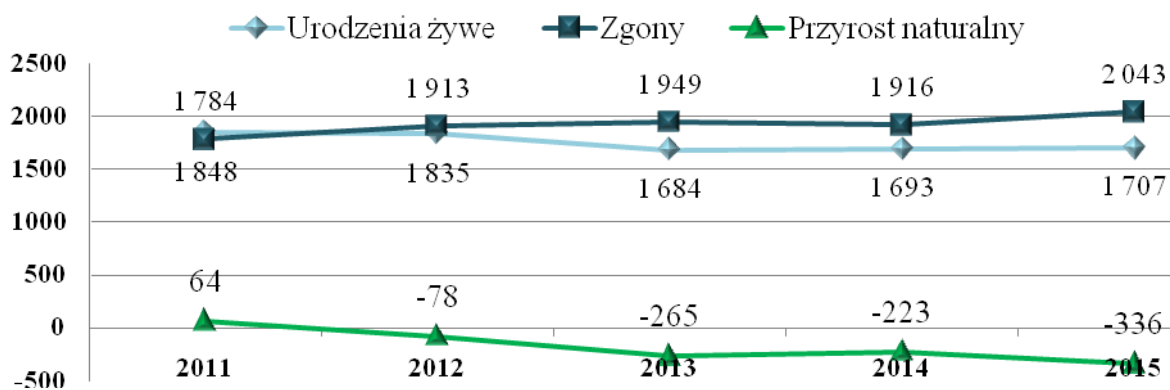

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny

Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2011 roku wynosił 64, co oznacza, że rodziło się więcej dzieci w stosunku do liczby zgonów. W kolejnych latach wskaźnik ten obniżał się. W 2012 roku spadł do poziomu -78, w 2013 do -265, w 2014 do -223 a w 2015 do -336. Dane te obrazują pogłębianie się ujemnego przyrostu naturalnego (Wykres 2)

Wykres 2. Przyrost naturalny w latach 2011 – 2015

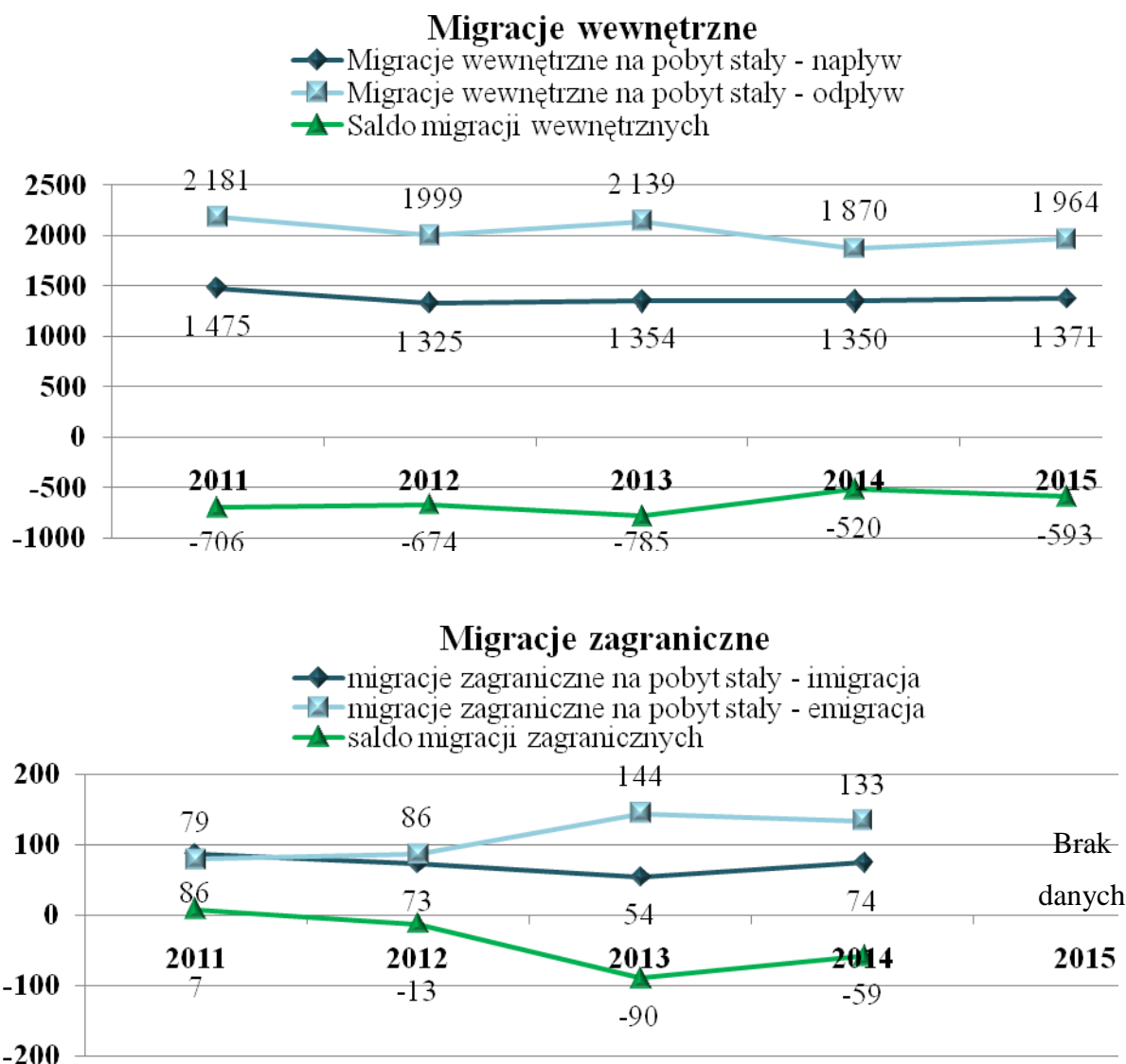

Źródło: Dane GUS

Migracje

Spadek liczby mieszkańców Kielc analizowany jest również ze zmianą miejsca zamieszkania. Od 2011 do 2015 roku obserwowano ujemne saldo migracji wewnętrznych jak i zagranicznych kielczan, co oznacza, że więcej mieszkańców opuszcza miasto niż do niego przyjeżdża.

Wykres 3. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2011 – 2015

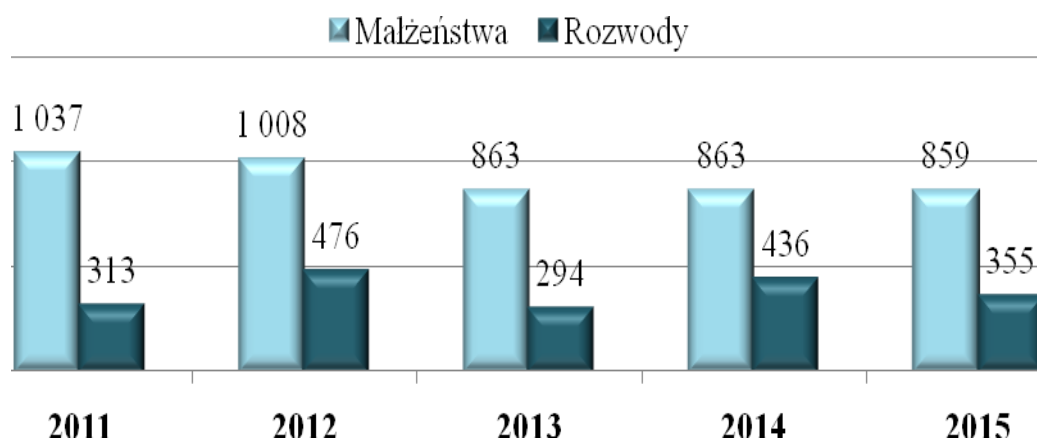

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Małżeństwa i rozwody

Analizując dane GUS dotyczące życia rodzinnego mieszkańców Kielc, można stwierdzić, że coraz mniej osób zawiera związek małżeński. W 2015 roku zawarto 859 związku małżeńskie, czyli o 178 (17,16%) mniej niż w roku 2011, kiedy wskaźnik ten wyniósł 1 037. Obserwuje się również wzrost liczby rozwodów. W 2015 roku pozew o rozwód złożyło 355 osób, czyli o 42 (13,41%) więcej niż w roku 2011 (Wykres nr 4).

Wykres 4. Małżeństwa i rozwody w Kielcach w latach 2011 – 2015

Źródło: Dane GUS

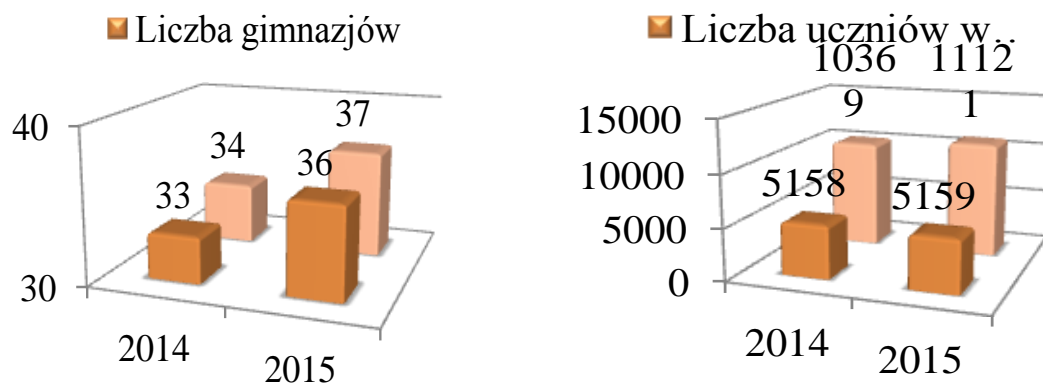
Żłobki i przedszkola

W 2015 roku w Kielcach funkcjonowało 17 żłobków, oddziałów żłobkowych oraz klubów dziecięcych, natomiast w 2014 roku – 15. W roku 2015 na terenie miasta działały 72 przedszkola, do których zaliczają się również oddziały i punkty przedszkolne, a w roku 2014 było ich 71. Liczba przedszkoli utrzymuje się na tym samym poziomie, natomiast zmniejszyła się liczba dzieci przebywających w tych placówkach. W 2014 roku było w nich 6 370 dzieci, a w roku 2015 roku 6 029, czyli mniej o 341.

Szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne

W ostatnich kilku latach liczba szkół na różnych poziomach kształcenia nie uległa znaczącej zmianie. W Kielcach w 2015 roku funkcjonowało 37 szkół podstawowych, w tym 5 specjalnych. Na poziomie gimnazjalnym uczniowie mogli wybierać pomiędzy 27 gimnazjami, w tym 3 przeznaczone były dla dorosłych, a 6 zapewniało nauczanie specjalne.

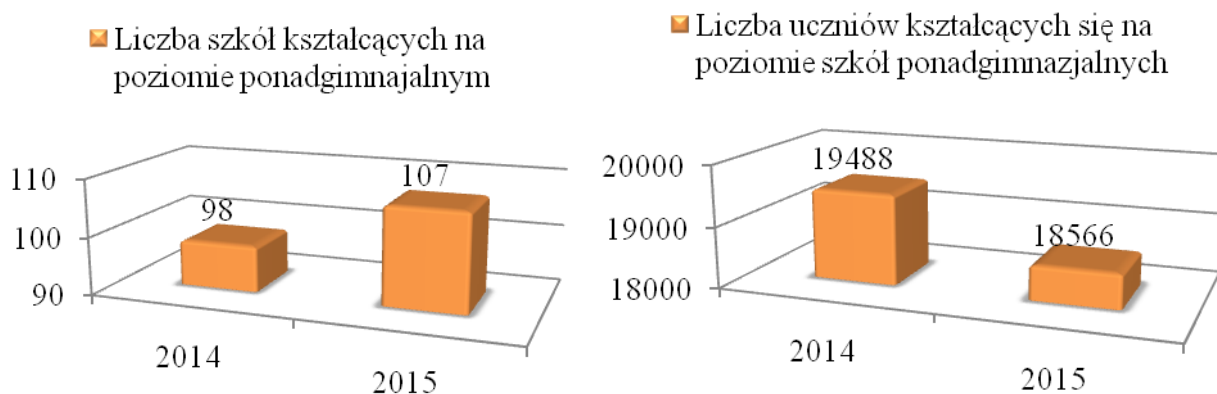
Wykres 4. Liczba szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Kielc w latach 2014 – 2015

Źródło: Dane GUS

Do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się następujące typy szkół: zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, licea profilowane, technika, uzupełniające licea ogólnokształcące (w tym artystyczne dające uprawnienia zawodowe), technika uzupełniająca, szkoły specjalne przysposabiające do pracy oraz szkoły policealne.

Wykres 5. Liczba szkół kształcących na poziomie ponadgimnazjalnym na terenie Kielc w latach 2014 – 2015

Źródło: Dane GUS

W 2014 roku na terenie Kielc funkcjonowało 98 szkół kształcących na poziomie ponadgimnazjalnym, do których uczęszczało 19 488 uczniów. W roku 2015 liczba tych szkół zwiększyła się do 107, uczyło się w nich 18 566 uczniów.

Szkoły wyższe

Na terenie Kielc działa 9 uczelni wyższych. Do najważniejszych ośrodków naukowych należą: Uniwersytet Jana Kochanowskiego (UJK) oraz Politechnika Świętokrzyska – uczelnie publiczne, na których rocznie studiuje około 20 000 studentów². Pozostałe to uczelnie prywatne.

UJK w dniu 30 września 2014 roku uzyskał uprawnienia do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym na kierunku lekarskim w ramach struktury Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Według danych GUS, w roku 2015 w 9 szkołach wyższych naukę pobierało 25 104 studentów, czyli o 2 695 mniej niż w roku 2014. Jediną kielecką uczelnią techniczną jest Politechnika Świętokrzyska, na której co roku studiuje około 10 000 osób.

Tabela 3. Liczba studentów w Kielcach w 2014 i 2015 roku

Liczba studentów na uczelniach wyższych	2014	2015
Liczba uczelni – ogółem	10	9
Studenci – ogółem	27 799	25 104
Studenci – mężczyźni	11 851	10 908
Studenci – kobiety	15 948	14 196

Źródło: Dane GUS

Mieszkalnictwo

Polityka mieszkaniowa obejmuje działania związane z powstawaniem, eksploatacją i dystrybucją zasobów mieszkaniowych³. Miejski Zarząd Budynków (MZB) dysponuje zapleczem budynków i lokali, którymi zarządza dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności. Każdego roku w Kielcach na przydział mieszkań socjalnych oczekuje kilkaset osób. Liczba mieszkań jest nieproporcjonalna do liczby osób oczekujących. Mieszkania socjalne w Kielcach są oddawane do użytku osobom zapisanym na liście oczekujących. W 2015 roku na tej liście znajdowało się ponad 800 osób, z czego część to osoby samotne, z wyrokami eksmisyjnymi, nie posiadające stałego miejsca zamieszkania, rodziny trzyosobowe i czteroosobowe.

² Dane ze stron www.tu.kielce.pl i www.ujk.edu.pl

³ M. Książkowski, *Polityka społeczna. Wybrane problemy porównań międzynarodowych*, Katowice 1999, s. 225

Na dzień 31.12.2016 roku w zasobach miasta pozostawało 1 055 mieszkań socjalnych i 3 010 mieszkań komunalnych. Zarejestrowanych było 757 wniosków o wynajem lokalu. Pozytywnie rozpatrzono 40 wniosków, czyli 5,30% zgłoszonych potrzeb.

Według danych MZB w grudniu 2016 roku zadłużenie lokatorów kieleckich mieszkań komunalnych i socjalnych wynosiło około 25 mln zł. Zrealizowano 69 wyroki eksmisyjne, 354 wniosków czeka na realizację. W celu utrzymania rodzin i osób w środowisku zamieszkania wdrażany jest program osłonowy zapobiegający eksmisjom i bezdomności. Program ten realizuje Gmina Kielce przy udziale Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i Miejskiego Zarządu Budynków.

Pozyskiwanie lokali dla zasobów miasta odbywa się przez budowę nowych mieszkań, zakup lokali mieszkalnych na wolnym rynku, nabywanie budynków i przystosowanie ich na lokale mieszkalne. Miasto, w ramach racjonalizacji gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, prowadzi program zamiany mieszkań związany z dostosowaniem wielkości lokalu do możliwości ekonomicznych najemcy.

Bezrobocie

Liczba osób zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Kielcach na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 8 326 osób, w tym 3 990 kobiet. W porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku nastąpił spadek o 692 osoby, tj. 8,31%. Stopa bezrobocia w grudniu 2016 roku w mieście Kielce wyniosła 7,7%, a w powiecie kieleckim 14,0%.

Kategorie osób zarejestrowanych w MUP Kielce (stan na 31 grudnia 2016 roku): bezrobotni w wieku do 25 roku życia: 634 osoby, w tym 330 kobiety, do 30 roku życia: 1 707 osób, w tym 945 kobiet, długotrwale bezrobotni: 4 943 osoby, w tym 2 392 kobiety, bezrobotni powyżej 50 roku życia: 2 573 osoby, w tym 923 kobiety, bez kwalifikacji zawodowych: 1 671 osób, w tym 837 kobiet, niepełnosprawni: 748 osób, w tym 344 kobiety.

II. Sytuacja osób i rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach (MOPR)

Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, możliwości i zasoby, jest pomoc społeczna. Jej celem jest pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zasady ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.).

W oparciu o przepisy ww. ustawy osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji otrzymują świadczenia, mające charakter pieniężny i niepieniężny, w tym m.in. praca socjalna i usługi. Większość zadań ustawowych realizowana jest na poziomie gminy, zarówno jako zadania własne gminy, jak też jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Ogólna liczba środowisk objętych pomocą społeczną w Kielcach w 2016 roku wyniosła 9 816 osób, czyli o 1 020 więcej niż 2015 roku. Pracownicy socjalni z rejonów opiekuńczych i Działu ds. Bezdomności zawarli ogółem 388 kontraktów socjalnych z 386 osobami. Najczęściej kontrakty socjalne zawierane były z osobami: bezrobotnymi w celu aktywizacji zawodowej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz uzależnionymi od alkoholu mobilizując ich do współpracy w zakresie wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy socjalni w swojej pracy z klientami mogą skorzystać z porad specjalistów. Pomoc ta udzielana jest bez względu na dochód i obejmuje wsparcie specjalistyczne z zakresu prawa, psychologii, psychiatrii, logopedii, terapii rodzinnej, porad dotyczących uzależnień. Z pomocy specjalistów skorzystało 1 935 osób, udzielono 4 754 indywidualnych porad. Najczęściej korzystano z usług psychologa (712 osób – 1 812 porad) oraz terapeuty ds. uzależnień (304 osoby – 1 219 porad).

Tabela 4. Powody przyznawania pomocy w 2016 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	4 384	7 114
sieroctwo	14	22
bezdomność	530	570

potrzeba ochrony macierzyństwa	140	561
w tym: wielodzietność	34	172
bezrobocie	3 042	5 736
niepełnosprawność	3 494	5 059
długotrwała lub ciężka choroba	5 311	7 718
bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	926	2 808
w tym: rodziny niepełne	744	1 962
rodziny wielodzietne	203	1 030
przemoc w rodzinie	50	129
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
alkoholizm	458	634
narkomania	17	22
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	199	253
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
zdarzenie losowe	13	29
sytuacja kryzysowa	6	14
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MOPR

Wśród powodów przyznawania świadczeń na pierwszym miejscu znajdowała się długotrwała lub ciężka choroba (5 311 rodzin), następnie ubóstwo⁴ (4 384 rodzin), niepełnosprawność (3 494 rodzin) i bezrobocie (3 042 rodzin).

W 2016 roku udzielono następujących świadczeń pieniężnych:

- zasiłek stały dla 1 757 osób wypłacając 18 734 świadczeń na łączną kwotę 9 257 285,68 zł. Średni zasiłek stały wynosił 494 zł.
- zasiłek okresowy dla 3 459 osób. Wypłacono 24 965 świadczeń na kwotę 7 694 773,19 zł; średni zasiłek wynosił 308 zł.
- zasiłek celowy, którego wysokość zależna jest od potrzeby, którą ma zaspokoić, jak również od możliwości gminy. Średni zasiłek celowy wynosił 115 zł. Wypłacono 4 944 świadczeń na kwotę 566 908,31 zł dla 2 170 osób. Świadczenia te w głównej mierze

⁴ Dane odnoszą się do ustawowej granicy ubóstwa, tj. kwoty dochodów, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego, wynoszącej od 1 października 2015 roku 634,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514,00 zł na osobę w rodzinie.

przyznane zostały na zakup leków i leczenie. W dalszej kolejności przeważały zasiłki przyznawane na pokrycie kosztów energii elektrycznej, opału, środków czystości, odzieży i obuwia.

Tabela 5. Świadczenia udzielone na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2016 roku

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba decyzji
Zadania własne gminy				
Zasiłki okresowe	7 694 773,19	3 459	24965	10049
w tym zrealizowane w formie talonów	255 000,00	227	1356 tj. 10 200 sztuk	x
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	23 226,39	13	18	18
Zasiłki celowe	566 908,31	2 170	4944	4735
Zasiłki celowe specjalne (w tym zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu części lub całości świadczenia)	107 910,59	443	914	895
Zasiłki celowe Program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	3 325 816,35	4 492	22521	11280
Zasiłki stałe	9 257 285,68	1 757	18734	1133
w tym zrealizowane w formie talonów	221 625,00	104	873 tj. 8 865 sztuk	x
Zadania zlecone gminie				
Wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd z tytułu sprawowania opieki prawnej	6 874	7	64	x
Zadania własne powiatu				
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających różnego typu placówki w tym:	30 791			8
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	27 347	7	53	7
- pomoc pieniężna na usamodzielnienie	3 444	1	1	1
- pomoc na zagospodarowanie	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPR za rok 2016

W 2016 roku świadczenia niepieniężne realizowane były w postaci:

- nową odzież, obuwie i pościel otrzymało 797 osób
- sprzęt z zakresu zaopatrzenia ortopedycznego i udogodnień technicznych wypożyczono 28 osobom
- pomoc w formie opału z dowozem do miejsca zamieszkania otrzymało 955 osób
- pomoc w formie sprawienia pogrzebu – wykonano 72 usług pogrzebowych
- pomoc w formie usług pralniczych skierowano do 15 osób, głównie obłożnie chorych, starszych i niepełnosprawnych.

W roku 2016 pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 1 659 osób. Usługi były realizowane poprzez rehabilitację ruchową, terapię logopedyczną oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne i terapeutyczno-edukacyjne. Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto łącznie 330 osób na kwotę 2 802 602 zł.

Pomoc udzielana na podstawie odrębnych ustaw

W oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, 1579) w 2016 roku 21 615 osób wypłacono łącznie 242 874 świadczeń. Wśród nich dominowały: zasiłki pielęgnacyjne przyznane 6 532 osobom, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznane 4 979 osobom, dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przyznano 4 492 osobom. Na pomoc w ramach tych zadań przeznaczono łącznie 47 413 060 zł.

W oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2016 roku poz. 195, 1579) wypłacono 134 983 świadczenia wychowawcze (Rodzina 500+) dla 11 162 osób.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 169, 195, 1579), w 2016 roku 1 316 osobom wypłacono 1 974 świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 7 224 214,54 zł.

Zasady i tryb przyznawania dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 966, 984, z 2015 r. poz. 693, 1220, z 2016 r. poz. 195, 1250). W 2016 roku wypłacono 19 109 świadczeń dla 3 082 osób w łącznej kwocie 3 694 298,00 zł. W oparciu o ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2013 roku, poz. 984 z późn. zm.), w 2016 roku przyznano 11 950 dodatków energetycznych dla 2 064 świadczeniobiorców. Kwota przeznaczona na ww. wypłaty wyniosła 171 056,49 zł.

W ramach systemu wsparcia na rzecz niepełnosprawnych realizowane są zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, 1948.). W 2016 roku na powyższe zadania przeznaczono 3 467 667 zł., z czego na rehabilitację społeczną 2 439 601 zł. Najwięcej środków przekazano na dofinansowanie do warsztatów terapii zajęciowej, zwrotów kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, organizację turnusów rehabilitacyjnych.

III. Zasoby pomocy społecznej miasta Kielce

W Kielcach cele pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, który wypełnia zadania własne gminy, zadania powiatu, zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej – na podstawie innych ustaw. W MOPR zatrudnionych jest 181 pracowników socjalnych, 163 z nich świadczyło pracę w terenie. Wykształcenie wyższe posiada 157 osób, a 24 osoby legitymują się wykształceniem policealnym (tytuł zawodowy pracownik socjalny).

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

- praca socjalna;
- analiza i ocena zjawisk przyczyniających się do zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy osobom borykającym się z różnymi problemami, których samodzielnie nie są w stanie rozwiązać;
- skuteczne posługiwanie się przepisami w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej;
- pomoc w uzyskaniu dla osób w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje;
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- współpraca i współdziałanie ze specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych;
- inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin;
- współuczestniczenie w opracowaniu, wdrażaniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej⁵.

Według ustawy o pomocy społecznej na 2 000 mieszkańców powinien przypadać 1 pracownik socjalny. W MOPR Kielce na 198 046 mieszkańców (na dzień 31 grudnia 2016 roku) przypada 181 pracowników socjalnych, co oznacza spełnienie ww. zapisu ustawy, tzn. na 1 pracownika socjalnego przypada 1 094 mieszkańców.

Wśród funkcjonujących w strukturze MOPR działów, nie realizujących zadań sensu stricto z zakresu pomocy społecznej, znajdują się: Dział Świadczeń Rodzinnych, Dział

⁵ Na podstawie art. 119 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych, Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Realizując zapisy ustaw, Kielce od wielu lat kreują lokalną politykę społeczną i tworzą zintegrowany system wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wywołanej różnorodnymi przyczynami.

III.1. Pomoc na rzecz osób bezrobotnych

Miejski Urząd Pracy, ul. Szymanowskiego 6

Miejski Urząd Pracy w Kielcach realizuje zadania z zakresu łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy. Osoba, która zarejestruje się w Urzędzie zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm), podlega profilowaniu. Wszystkie działania związane z profilowaniem pomocy mają jeden cel: określić aktualną sytuację bezrobotnego i utworzyć dla niego IPD, czyli indywidualny plan działania. Realizacja tego planu ma skrócić czas pozostawania bezrobotnego bez pracy i tym samym znaleźć mu zatrudnienie. Po określeniu profilu pomocy następuje przygotowanie przez doradcę klienta Indywidualnego Planu Działania. W 2016 roku IPD przygotowano dla 7 349 osób.

Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy:

- I profil – 44 osób
- II profil – 5 845 osób
- III profil – 2 070 osób.

MUP kontynuuje zadania związane z rozwijaniem współpracy z pracodawcami. Nawiązywaniem kontaktów z pracodawcami, promocją usług Urzędu i pozyskiwaniem ofert pracy zajmują się aktywni pośrednicy pracy. Zadania te realizują przede wszystkim poprzez wizyty w zakładach pracy.

W 2016 roku Miejski Urząd Pracy wspólnie z MOPR zrealizował Program Aktywizacja i Integracja (PAI)⁶. Celem programu była poprawa na rynku pracy sytuacji osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustalono III profil pomocy oraz kształtowanie ich aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. W PAI wzięło udział 40 osób. Po zakończeniu działań aktywizujących 25 osób uzyskało II profil pomocy, a 2 – I profil.

⁶ Ustawa, art.62a ust.7

MUP w ramach spotkań mających na celu upowszechnienie sytuacji na lokalnym rynku pracy zorganizował 2 razy Targi Pracy ze 148 wystawcami oraz 13 Giełd Pracy dla pracodawców. 1 645 osób uczestniczyło w stażach zawodowych, natomiast w pracach społecznie użytecznych 170 osób. Bon zatrudnieniowy otrzymało 21 osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku (osoby po 50 roku życia). Środki na podjęcie działalności gospodarczej przekazano 290 osobom. Najczęściej zakładanymi profilami działalności były: konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, fryzjerstwo i zabiegi kosmetyczne, prace ogólnobudowlane.

W 2016 roku 13 873 osób zostało wyłączone z ewidencji MUP z następujących powodów: podjęcia pracy – 6 815 osób, w tym: niesubsydiowanej 5 992 osób, pracy sezonowej – 6 osób; podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie – 37 osób. 1 993 osoby odmówiły przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy, natomiast 1 464 osoby nie potwierdziły gotowości do pracy⁷.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Klub Integracji Społecznej (KIS), ul. Chęcińska 1

W 2016 roku z usług KIS skorzystało 248 osób, które odbyły 858 konsultacji. Zrealizowano program prac społecznie użytecznych, z którego w 2016 roku skorzystało 149 osób w 49 podmiotach znajdujących się terenie miasta. 34 osoby skierowano na szkolenia zawodowe. Pracownicy KIS wspólnie ze specjalistami Działu ds. doradztwa metodycznego i sprawozdawczości w ramach PAI realizowali zajęcia z zakresu integracji społecznej.

Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II 3

Centrum Integracji Społecznej (CIS), ul. Wesola 54

Głównym celem CIS jest reintegracja zawodowa i społeczna uczestników poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych, nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczanie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb. W CIS funkcjonuje sześć warsztatów: krawiecki, stolarski, remontowo-budowlany, małej poligrafii, opieki domowej oraz cateringowo-porządkowy. W ramach programu CIS prowadzone są również zajęcia o charakterze aktywizacyjnym oraz edukacyjne. Udzielane jest wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i porady prawne. W 2016 roku 112 osób zostało

⁷ Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS 2016r.

objętych Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego, z czego 47 osób skierowanych przez pracowników socjalnych z rejonów opiekuńczych MOPR.

W obszarze ekonomii społecznej w strukturach Caritas Kieleckiej funkcjonuje Świętokrzyskie Centrum Ekonomii Społecznej [SCES] oraz Lokalne Centrum Ekonomii Społecznej [LCES], które prowadziły wsparcie podmiotów ekonomii społecznej w zakresie doradztwa prawnego, księgowego i biznesowego.

Klub Integracji Społecznej, ul. Wesoła 54

Klub zajmuje się aktywizacją osób bezrobotnych poprzez reintegrację społeczną i zawodową. Udziela wsparcia w postaci doradztwa zawodowego i psychologicznego, zapewnia dostęp do stanowisk komputerowych i Internetu. W 2016 roku do KIS zgłosiło się 882 osoby.

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ), ul. Wesoła 52a

Prowadzi warsztat introligatorski, pracownię opakowań biurowych i pielęgnacji zieleni. W 2016 roku z usług ZAZ skorzystały 52 osoby niepełnosprawne.

Świętokrzyski Klub Abstynenta *Raj*, ul. Jagiellońska 42A

Klub Integracji Społecznej, ul. Jagiellońska 42A

Klub podejmuje działania mające na celu pomoc osobom niepełnosprawnym, bezrobotnym oraz uzależnionym od alkoholu po przebytej terapii odwykowej, pozostającym w ciężkiej sytuacji materialnej i zawodowej. W 2016 roku przeprowadzono 2 cykle szkoleń, w których udział wzięły 23 osoby.

Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie*, ul. Karczówkowska 36

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) , ul. Olszewskiego 21

ZAZ prowadzi działalność gastronomiczną. Umożliwia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym podniesienie kwalifikacji zawodowych, rozwój kontaktów interpersonalnych i kariery zawodowej. W 2016 roku zatrudniono 21 osób niepełnosprawnych.

Ochotnicze Hufce Pracy - Świętokrzyska Wojewódzka Komenda (OHP), ul. Sienkiewicza 36

OHP realizują zadania państwa w obszarze polityki społecznej w zakresie zatrudnienia, przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji młodzieży, a także zadania w zakresie jej kształcenia i wychowania. Oferta skierowana jest do osób w wieku 15 – 18 lat, które chcą kontynuować naukę szkolną łącząc ją z pracą zarobkową. OHP zapewnia działania z obszaru: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, nauki aktywnego poszukiwania pracy oraz ofertę atrakcyjnych szkoleń zawodowych.

III.2. Pomoc osobom bezdomnym

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Dział ds. Bezdomności, ul. Urzędnicza 3

Dział ds. Bezdomności udziela pomocy przebywającym na terenie Kielc osobom bezdomnym, ofiarom przemocy mieszkającym w schroniskach, osobom opuszczającym zakłady karne i placówki opiekuńczo-wychowawcze, przebywającym w szpitalach i zgłaszającym się do schronisk, ogrzewalni, noclegowni.

Pracownicy socjalni udzielają pomocy w postaci: interwencji kryzysowej, poradnictwa, pracy socjalnej, pomocy finansowej i rzeczowej oraz schronienia. W 2016 roku w Dziale ds. Bezdomności z pomocy skorzystało 642 osób w tym 66 kobiet i 9 dzieci dotkniętych bezdomnością.

Pracownicy socjalni udzielają wszechstronnej pomocy w postaci:

- interwencji kryzysowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej,
- pomocy finansowej, rzeczowej.
- schronienia

Prowadzone przez pracowników socjalnych i streetworkerów działania służą często zabezpieczeniu osób będących w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Prowadzone są we współpracy ze służbami miejskimi – Policją, Strażą Miejską, Strażą Ochrony Kolei, zarządami spółdzielni mieszkaniowych, ogródków działkowych oraz organizacjami pozarządowymi.

Tabela 6. Formy pomocy osobom bezdomnym w 2016 roku

Forma pomocy:	Liczba osób:	Liczba świadczeń:
Zasiłki stałe	130	1 219
Zasiłki okresowe	309	2 604
Zasiłki celowe z przeznaczeniem na:	286	391
Zakup odzieży	27	29
Zakup leków i środków czystości	129	286
Inne cele: obuwie, środki czystości, zdjęcia do dowodu osobistego, art. szkolne	87	99
Opał	5	5
Zasiłki celowe specjalne	5	7
Świadczenie pieniężne na zakup żywności – program rządowy	283	359
Pomoc niepieniężna w formie odzieży i obuwia, koców i śpiworów z magazynu MOPR	138	281
Obiady	336	73 931
Bilet kredytowany	3	4
Sprawienie pogrzebu	6	6
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	127	972
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	29	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPR

Ośrodek Interwencyjno–Terapeutyczny (OI-T), ul. Żniwna 4

W skład Ośrodka wchodzi:

- Punkt Pomocy Doraźnej (PPD);
- Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK);
- Mieszkania chronione;
- Punkt Konsultacyjno-Streetworkerski

Do PPD przyjmowani byli bezdomni znajdujący się w sytuacjach kryzysowych zagrażających ich życiu lub zdrowiu, np. z powodu nadużycia alkoholu lub wychłodzenia organizmu. Osobom tym zapewniane było bezpieczne schronienie, gorące napoje, odzież i obuwie. Mieli możliwość wykonania podstawowych zabiegów higieniczno-sanitarnych. W 2016 roku PPD odnotowało 1705 przyjęć. Osobami przebywającymi w Punkcie zajmowali się lekarze i opiekunowie.

W PIK udzielone było schronienie osobom bezdomnym wymagającym pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych lub żyjącym w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych na czas remontu ich domów. Z usług Punktu skorzystało 99 osób.

OI-T dysponuje 9 mieszkaniami chronionymi. Pokoje jednoosobowe ze wspólną kuchnią i węzłem sanitarnym wyposażone są w podstawowe meble i sprzęt RTV. W 2016 roku w powyższych lokalach przebywało 8 osób. Regulamin mieszkań wskazuje także na obowiązek korzystania ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień. Mieszkańcy byli motywowani do podjęcia działań w kierunku zatrudnienia, uczestniczenia w kursach, a także konstruktywnego spędzaniu czasu wolnego (korzystanie z biblioteki, opieka nad bezdomnymi zwierzętami, majsterkowanie i uprawa roślin).

Streetworkerzy w 2016 r. nawiązali 400 kontaktów z 68 osobami bezdomnymi. Odbyli 14 patroli z funkcjonariuszami Policji i 6 patroli z funkcjonariuszami Straży Miejskiej, uczestniczyli w 138 interwencjach nocnych.

Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, ul. Słoneczna 9

Placówka miejska zapewniająca całodobową opiekę, pomoc socjalną i psychologiczną. Dysponuje 15 miejscami.

Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta, ul. Sienna 5

Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Jana Pawła II, ul. Sienna 5

Zapewnia całodobowe schronienie oraz wyżywienie. Zaopatruje w odzież, środki czystości. Dysponuje 92 miejscami.

Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II 3

Schronisko dla Kobiet. Centrum Interwencji Kryzysowej (CIK), ul. Urzędnicza 7b

Schronisko zajmuje się pomocą osobom dotkniętym przemocą domową i innymi przestępstwami. CIK w Kielcach pełni dyżur całodobowo. Beneficjenci mają możliwość skorzystania z porad prawnika, psychologa, psychiatry, pracownika socjalnego oraz terapeuty. Działania CIK uzupełnia Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem. Dysponuje 28 miejscami.

Stowarzyszenie Arka Nadziei, ul. Mickiewicza 1

Świetlica Przystań z łaźnią i pralnią, ul. Ogrodowa 3

Umożliwia spędzenie dnia w ogrzewanym pomieszczeniu, skorzystanie z łaźni i pralni. Zapewnia gorące napoje, dostęp do biblioteczki, prasy, TV, komputera i Internetu. Dysponuje 30 miejscami.

Ogrzewalnia dla Osób bezdomnych, ul. Ogrodowa 3

W okresie od października do marca w godzinach od 18.00 do 7.00 zapewnia doraźną możliwość ogrzania się, skorzystania z łaźni, pralni. Dysponuje 25 miejscami.

Świętokrzyski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża, ul. Sienkiewicza 68

Schronisko dla Bezdomnych Kobiet Ofiar Przemocy Domowej, ul. Olkuska 18

Zapewnia całodobowe schronienie oraz całodzienne wyżywienie, środki higieniczne i czystości, podstawowe leki, odzież. Udziela pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej kobietom i dzieciom. Dysponuje 15 miejscami.

Koło Kieleckie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 36A

Ogrzewalnia dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Żeromskiego 36A

W ogrzewalni funkcjonuje ogólnodostępna łaźnia, z której mogą skorzystać osoby bezdomne oraz udzielana jest im pomoc okresowa. Około 40 mężczyzn rocznie korzysta z pomocy doraźnej w postaci pożywienia, odzieży oraz kąpieli.

Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Żeromskiego 36A

Każdego roku z noclegowni korzysta około 100 mężczyzn w ramach pobytu okresowego (od kilku tygodni do kilku lat) oraz kilkudziesięciu z pomocy doraźnej (noclegu i posiłku).

Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Żeromskiego 36A

Zapewnia całodobowe schronienie oraz wyżywienie. Zaopatruje w odzież, obuwie, leki i środki czystości. Udziela pomocy psychologicznej i pielęgniarstwa. Dysponuje 42 miejscami.

Mieszkania chronione, ul. Żeromskiego 36A

Znajduje się tu 10 mieszkań, w których może przebywać 16 osób. Beneficjentom proponowana jest pomoc umożliwiająca powtórny readaptację oraz skorzystanie z aktywnych form zwalczania bezrobocia, jako szansy na usamodzielnienie się.

Stowarzyszenie Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD *Czwarty Świat* w Polsce, ul. Gagarina 12

Zajmuje się walką z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Posiada status konsultacyjny przy UNICEF, UNESCO, ONZ i Radzie Europy.

III.3. Pomoc dla osób uzależnionych

Świątokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji (ŚCPiE), ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65

Zajmuje się realizacją, koordynowaniem i zlecaniem zadań w ramach systemu wsparcia dla osób uzależnionych, w oparciu o uchwalany corocznie Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach Centrum funkcjonują:

1. Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 65, ma charakter specjalistycznego poradnictwa i terapii uzależnień.
2. Zespół Pomocy Rodzinie, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 65, który zajmuje się pomocą terapeutyczną – edukacyjną dla małżeństw i rodzin.

ŚCPiE świadczy bezpłatne usługi w zakresie:

- interwencja w sytuacjach kryzysowych i poradnictwo psychologiczne,
- pomoc psychologiczna dla młodzieży i dzieci,
- psychoterapia indywidualna i grupowa,
- pomoc i interwencja dotycząca uzależnień,
- terapia rodzin i par,
- szkolenia w zakresie profilaktyki i treningu psychologicznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

MOPR prowadzi działania edukacyjne, profilaktyczne i z zakresu pracy socjalnej:

- kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- konsultacje indywidualne;

- spotkania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej z osobami utrzymującymi abstynencję, we współpracy z przedstawicielami Klubów i Centrum Integracji Społecznej;
- prowadzenie: grup wsparcia dla mieszkańców schronisk, grup edukacyjno-korekcyjnych, mitingów, grupy AA;
- kierowanie na detoksykację, na terapię, na oddziały psychiatryczne, ogólne;
- organizowanie i udział w zespołach interdyscyplinarnych.

Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny (OI-T), ul. Żniwna 4

Do zadań Ośrodka należy:

- a) prowadzenie profilaktycznej działalności konsultacyjnej, informacyjnej i edukacyjnej;
- b) przyjmowanie osób bezdomnych, w stanie nietrzeźwości, znajdujących się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu;
- c) udzielanie konsultacji i pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach;
- d) motywowanie do przeprowadzenia detoksykacji i podjęcia leczenia;
- e) budowanie systemu wsparcia dla osób bezdomnych;
- f) aktywizacja osób bezdomnych;
- g) zapewnienie pobytu w mieszkaniach chronionych osobom bezdomnym, które przy odpowiednim wsparciu mogą samodzielnie funkcjonować;
- h) przygotowanie osób bezdomnych do usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Ośrodek współdziała ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi MOPR, a zwłaszcza z Działem ds. Bezdomności, Zespołem Usług Interwencji Kryzysowej oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji, ośrodkami terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Policją, Strażą Miejską, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność związaną z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz pomocą bezdomnym.

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii (ŚCP), ul. Spacerowa 5, 26-026 Morawica, ul. Kusocińskiego 59, 25-045 Kielce, ul. Jagiellońska 72, 25-734 Kielce

Jednostką ŚCP jest Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia. Ośrodek oferuje profesjonalną terapię uzależnienia i współuzależnienia. W skład ośrodka wchodzi: 2 całodobowe Oddziały Terapii Uzależnienia od Alkoholu (oddział XII męski, oddział XIII koedukacyjny), na których prowadzony jest intensywny program terapii – łącznie 179 łóżek, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych-Detoksykacyjny – liczba łóżek 29 oraz Poradnia Leczenia Uzależnień, w której prowadzona jest terapia ambulatoryjna

dla pacjentów nie wymagających hospitalizacji. Poradnia realizuje programy terapeutyczne, rehabilitacyjne jako kontynuację leczenia szpitalnego, oraz umożliwia korzystanie z terapii rodzinom osób uzależnionych.

Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, ul. Grunwaldzka 45

W skład Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia wchodzi Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia, który posiada 15 miejsc. Warunkiem przyjęcia do oddziału jest skierowanie od lekarza. W Oddziale Dziennym realizowany jest podstawowy, intensywny program terapii uzależnienia. Pobyt w oddziale trwa do 8 tygodni w ramach zwolnienia lekarskiego. Czas pobytu dostosowany jest indywidualnych potrzeb i możliwości pacjenta. W Oddziale Dziennym prowadzone są także oddziaływania edukacyjno-korekcyjne dla bliskich i członków rodzin pacjentów.

Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie*, ul. Karcówkowska 36

Poradnia Leczenia Uzależnień, ul. Karcówkowska 36

Udziela pomocy w formie diagnozowania uzależnień, terapii indywidualnej i grupowej.

Poradnia Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 75

Hostel dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 75

W hostelu realizowany jest program postrehabilitacyjny adresowany do osób po ukończonym procesie leczenia. Umożliwia on pacjentom wdrożenie się w życie społeczne w warunkach zmniejszonego ryzyka powrotu do nałogu. Hostel dysponuje 12 miejscami.

Stowarzyszenie *Monar*, ul. Malików 150B

Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień (MONAR), ul. Malików 150B

Udziela pomocy w formach: poradnictwa dla osób uzależnionych, członków rodzin, DDA, nieuzależnionych z różnego rodzaju zaburzeniami psychicznymi, psychoterapii indywidualnej i grupowej, konsultacji psychiatrycznych, działań o charakterze profilaktycznym.

Hostel dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych, ul. Malików 150 B

Placówka posiada program postrehabilitacyjny (np. pomoc w szukaniu pracy, w uzupełnieniu wykształcenia, grupę wsparcia, terapię indywidualną) oraz prowadzi grupy Anonimowych Narkomanów. Dysponuje 6 miejscami. Przyjmuje osoby powyżej 18 roku.

Świątokrzyski Klub Abstynentów *Raj*, ul. Jagiellońska 42A

Zajmuje się m.in. prowadzeniem zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, grup wsparcia oraz spotkań wspólnoty AA.

III.4. Pomoc na rzecz osób starszych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Kluby Seniora

Funkcjonują w różnych rejonach miasta. Najliczniejsza grupa klubowiczów obejmuje osoby w wieku 56 – 65 lat, ze znaczną przewagą kobiet (ponad 80%). W 2/3 są to stali uczestnicy zajęć w tematycznych pracowniach i kąciakach zainteresowań. Na podkreślenie zasługuje fakt objęcia zajęciami rehabilitacyjnymi ok. 20 osób chorych na Parkinsona i ok. 30 osób ze schorzeniami reumatoidalnymi. Kluby prowadzą zajęcia z zakresu: rękodzieła artystycznego, porad kosmetycznych, gimnastyki i rehabilitacji, muzykoterapii, nauki języków obcych oraz prowadzone są kąciaki: komputerowy, brydżowy, szachowy, filmowy i kulinarny. W 2016 roku z oferty klubów korzystało codziennie około 500 seniorów.

W 2016 roku w Kielcach funkcjonowało 11 klubów seniora:

1. Klub Seniora, ul. Naruszewicza 23,
2. Klub Seniora, ul. Tujowa 2 (filia Klubu Seniora, ul. Naruszewicza 23),
3. Klub Seniora, ul. św. Stanisława Kostki 4a,
4. Klub Seniora, ul. Konopnickiej 5 (filia Klubu Seniora, ul. św. Stanisława Kostki 4a),
5. Klub Seniora, ul. Żeromskiego 44 (filia Klubu Seniora, ul. św. Stanisława Kostki 4a),
6. Klub Seniora, ul. Jana Nowaka – Jeziorańskiego 75,
7. Klub Seniora, ul. Miodowa 7 (filia Klubu Seniora, ul. Jana Nowaka – Jeziorańskiego 75),
8. Klub Seniora, ul. Hoża 39,
9. Klub Seniora, Al. Legionów 5
10. Klub Seniora, ul. Urzędnicza 3 (filia Klubu Seniora, Al. Legionów 5),

11. Klub Seniora, ul. Mała 17/4 (filia Klubu Seniora, Al. Legionów 5)⁸.

Mieszkania chronione

Mieszkania chronione umożliwiają seniorom samodzielne funkcjonowanie oraz integrację ze środowiskiem lokalnym. Ze względu na niskie koszty eksploatacyjne lokali należy uznać, że to rozwiązanie jest korzystniejsze niż utrzymanie mieszkańca w domu pomocy społecznej. W mieszkaniu chronionym mogą zamieszkać osoby, które ukończyły 60 rok życia i oczekują na przyznanie lokalu z zasobów miasta.

Obecnie działają 3 bloki z mieszkaniami chronionymi tego typu przy: ul. Kazimierza Wielkiego 35a, ul. Kazimierza Wielkiego 35b, ul. Leszczyńskiej 37, w których łącznie przebywało 75 osób w 63 oddzielnych lokalach.

Lokale aktywizujące

W 2016 roku w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Jagiellońskiej 76 funkcjonowało 38 lokali aktywizujących, w których mieszkało 37 osób starszych i niepełnosprawnych.

Domy Pomocy Społecznej (DPS)

Na terenie Kielc w 2016 r. funkcjonowało 6 domów pomocy społecznej:

- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76 (przeznaczony dla 170 osób)
- DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych im. prof. A. Kępińskiego, ul. Jagiellońska 76 (przeznaczony dla 82 osób)
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. F. Malskiej, ul. Tarnowska 10 (przeznaczony dla 98 osób)
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. Jana i Marysieńki Sobieskich, ul. Króla Jana III Sobieskiego 30 (przeznaczony dla 76 osób)
- DPS dla kobiet przewlekle psychicznie chorych im. Św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 4/6 (przeznaczony dla 104 osób)
- DPS Polskiego Związku Niewidomych, ul. Złota 7 (przeznaczony dla 45 osób)

Rodzinne domy pomocy:

- RDP, ul. Kruszelnickiego 76 B – przeznaczony dla 8 osób
- RDP, ul. Kruszelnickiego 76 D - przeznaczony dla 8 osób

⁸Sprawozdanie z działalności MOPR Kielce za 2016r.

- RDP, ul. Kruszelnickiego 76 C - przeznaczony dla 4 osób
- RDP, ul. Kolonia 11 - przeznaczony dla 8 osób

W 2016 roku DPS-y dysponowały łącznie 575 miejscami - 530 miejscami w domach prowadzonych przez Miasto Kielce i 45 miejscami w domu prowadzonym przez Polski Związek Niewidomych.

Świętokrzyski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Seminaryjska 28A

Świętokrzyski Uniwersytet Trzeciego Wieku umożliwia seniorom realizację takich potrzeb jak: samokształcenie, poszerzenie wiedzy i umiejętności oraz nawiązywanie i utrzymywanie więzi towarzyskich. W roku akademickim 2014/2015 odbyło się 29 wykładów plenarnych (58 godz. dydaktycznych), na których średnia frekwencja wyniosła 200 słuchaczy⁹.

Zgromadzenie niehabitowe *Śługi Jezusa*, ul. Sewerynow 8

Zakład Opiekuńczo – Lecznicy dla Przewlekłe Chorych, ul. Wesoła 45

Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, w którym udzielane są całodobowe świadczenia zdrowotne, obejmujące swoim zakresem leczenie, pielęgnację i rehabilitację kobiet przewlekłe i obłożnie chorych, które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego i mają ukończony proces diagnozy, leczenia operacyjnego lub intensywnego leczenia zachowawczego i nie wymagają już hospitalizacji. Udziela się też świadczeń zdrowotnych osobom, które są samotne, a ze względu na stan zdrowia wymagają całodobowej opieki pielęgnacyjnej. Od marca 2006 roku udzielane są też świadczenia pielęgnacyjno-lecznicze i rehabilitacyjne chorym w stanie apalicznym (wegetatywnym) z niekorzystnym rokowaniem, w stosunku do których zakończono postępowanie lecznicze, niewymagającym hospitalizacji w oddziałach intensywnej terapii, którzy wymagają kompleksowej opieki lekarsko–pielęgniarskiej.

III.5. System wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych

Funkcjonujący w mieście model oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych oferuje integrację społeczną i aktywizację zawodową. Jego elementy tworzą zintegrowany system lokalnego wsparcia, w którym osoba niepełnosprawna prowadzona jest w sposób indywidualny, dostosowany do jej potrzeb i możliwości psychofizycznych.

⁹ Więcej na www.uwt.pl i www.sutw-kielce.pl.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, ul. Studzienna 2

Zajmuje się upowszechnianiem informacji o świadczonych w mieście usługach i możliwościach wsparcia: ulgach i prawach osób niepełnosprawnych, przysługujących formach pomocy, miejscach edukacji, rehabilitacji.

Środowiskowe Domy Samopomocy

W Kielcach infrastruktura środowiskowych domów samopomocy składa się z trzech typów domów:

- typ A dla osób chorych psychicznie,
- typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C dla osób wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych (np. zdiagnozowana choroba Alzheimera).

Oferowane usługi nastawione są na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników, poprawę funkcjonowania, integrację ze środowiskiem lokalnym, zgodnie z indywidualnymi planami postępowania terapeutyczno-rehabilitacyjnego.

W 2016 roku w Kielcach funkcjonowało 5 ŚDS:

a) Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A, ul. Miodowa 7

Przeznaczony jest dla 35 osób po kryzysach psychicznych, znajdujących się w okresie remisji i będących pod opieką lekarza psychiatry. W roku 2016 roku z usług Domu skorzystało 46 osób.

b) Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B, ul. Okrzei 8

Dysponuje 25 miejscami. W roku 2016 wsparciem i opieką objętych zostało 30 osób.

c) Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B, ul. Kołłątaja 4

Przeznaczony dla 25 osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym. W 2016 roku opieką objęto 29 osób.

d) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B, ul. Orzeszkowej 53

Dysponuje 25 miejscami. W 2016 roku ze wsparcia skorzystało 28 osób.

e) Środowiskowy Dom Samopomocy typu C, ul. Krzemionkowa 1

Ośrodek ma charakter otwarty i przeznaczony jest dla 25 osób z chorobą Alzheimera, różnymi postaciami otępienia, demencji starczej. W 2016 roku wsparciem objęto 32 osoby.

Ośrodek Wsparcia dla Osób z chorobą Alzheimera, al. Legionów 5

Dysponuje 20 miejscami dla osób starszych, z zaburzeniami pamięci, zespołami otępiennymi, chorobą Alzheimera. Podstawowym celem działalności Ośrodka jest zapewnienie dziennej opieki osobom cierpiącym na chorobę Alzheimera, wpieranie ich rodzin i opiekunów. W 2016 roku skierowano do Ośrodka 30 osób.

Zespół ds. Oparcia Społecznego, ul. Bukowa 18

Funkcjonuje w składzie: lekarz psychiatra, psycholog kliniczny, pielęgniarka psychiatryczna, pracownicy socjalni. Zespół odpowiada za realizację specjalistycznych usług na rzecz osób i ich rodzin wymagających wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Zakres usług obejmuje: usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie, wsparcie psychologiczne i terapeutyczno–edukacyjne, diagnozę psychologiczną, wydawanie opinii psychologicznej lub psychiatrycznej. Usługi te świadczone są w miejscu zamieszkania klienta. Pomocą objęto w 2016 roku 239 rodzin¹⁰.

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ul. Paderewskiego 37/39B i ul. Zimna 11A

Celem funkcjonowania ww. lokali jest zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom pozbawionym wsparcia ze strony rodziny oraz przygotowanie ich do samodzielnego życia poprzez prowadzenie treningów umiejętności życiowych. W ramach pobytu w mieszkaniach chronionych można skorzystać ze wsparcia: psychologa, pielęgniarki psychiatrycznej, psychiatry. W 2016 roku w mieszkaniach chronionych przebywało 18 osób.

Lokale aktywizujące, ul. Nowowiejska 14

Funkcjonuje 5 lokali aktywizujących dla 8 osób z niepełnosprawnością intelektualną, fizyczną lub sprzężoną. W 2016 roku przebywało w nich 5 osób.

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ), ul. Kryształowa 6 i ul. Słoneczna 3

WTZ jest placówką, która umożliwia osobom niepełnosprawnym pozyskanie lub przywrócenie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Cyklicznie prowadzi się tam ocenę postępów terapii zawodowej osób niepełnosprawnych i wspomaga

¹⁰ Sprawozdanie MOPR za rok 2016

ich w usamodzielnieniu poprzez wyszukiwanie ofert pracy. Dwa WTZ dysponują 61 miejscami.

Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną koło w Kielcach, ul. Chęcińska 23

Ośrodek Wczesnej Interwencji, oś. Na Stoku 42a

Jest to wyspecjalizowany niepubliczny zakład opieki zdrowotnej świadczący pomoc dzieciom wymagającym wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego. Ośrodek oferuje kompleksowe świadczenia zdrowotne dla dzieci w wieku 0–7 lat, u których stwierdzono: nieprawidłowości rozwojowe lub zagrożenie wystąpieniem takich nieprawidłowości, zaburzenia rozwoju psychoruchowego i upośledzenie umysłowe. Ponadto Ośrodek świadczy wsparcie i prowadzi działania edukacyjne na rzecz członków rodziny. W 2015 roku ze świadczeń proponowanych przez Ośrodek skorzystało 2 281 dzieci, w tym po raz pierwszy 570 dzieci.

Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno-Wychowawczy, ul. Chęcińska 23

Jest to niepubliczna placówka oświatowa, która umożliwia realizację obowiązku szkolnego dla 40 osób i obowiązku nauki dla 44 osób. Dodatkowo świadczy wsparcie w zakresie rehabilitacji, terapii, rewalidacji, opieki pielęgniarstwa, wyżywienia i transportu wychowanków. Ośrodek świadczy wsparcie dla dzieci i młodzieży w wieku 3–25 lat, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, z dysfunkcją narządu ruchu lub z niepełnosprawnością sprzężoną. W 2015 roku placówka objęła wsparciem 67 wychowanków.

Ośrodek Rehabilitacji Diennej Dzieci i Młodzieży, ul. Chęcińska 23

Oferta Ośrodka jest skierowana do dzieci w wieku powyżej 7 roku życia. Celem działalności Ośrodka jest zmniejszenie wykluczenia społecznego dzieci niepełnosprawnych poprzez wspieranie ich rozwoju społecznego, emocjonalnego i poznawczego. W Ośrodku prowadzone są następujące formy terapii: rehabilitacja ruchowa, terapia logopedyczna, terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna i hipoterapia.

Klub Terapeutyczno-Integracyjny, ul. Chęcińska 23

Klub działa trzy razy w tygodniu i prowadzi grupową terapię plastyczno-techniczną, muzyczno-ruchową, rekreacji ruchowej, aktywizacji zawodowej, zabawy animacyjne oraz

indywidualną terapią logopedyczną, psychologiczną, rehabilitację i rewalidację. W 2015 roku zrealizowano działania dla 34 osób.

Mieszkanie treningowe, ul. Sandomierska 126

Mieszkanie zapewnia całodobowe miejsce okresowego pobytu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie powyżej 18 roku życia. Celem mieszkania jest prowadzenie przy wsparciu asystentów treningów osób z niepełnosprawnością intelektualną z zakresu potrzeb życia codziennego (kulinarne, gospodarcze, poprawiające umiejętność samoobsługi, ekonomiczne, sprawności fizycznej, poprawiające umiejętność samodzielnego organizowania czasu wolnego). W 2015 roku skorzystało 51 osób niepełnosprawnych intelektualnie w wieku 18–54 lat.

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce, ul. Krakowska 360

Ośrodek Rehabilitacyjno–Edukacyjno–Terapeutyczno–Wychowawczy, ul. Krakowska 360

Działalność Ośrodka ukierunkowana jest na pomoc dzieciom i młodzieży mającej specjalne potrzeby edukacyjne, z autyzmem dziecięcym oraz innymi całościowymi i sprzężonymi zaburzeniami rozwoju. Uczniowie w Ośrodku realizują roczne przygotowanie przedszkolne i obowiązek szkolny. Ośrodek zapewnia pracę edukacyjno–terapeutyczną, dostosowaną do możliwości dzieci w oparciu o relację 1 nauczyciel – 1 uczeń. Podczas treningu umiejętności społecznych: 1 nauczyciel – 2 uczniów. Ponadto placówka oferuje kompleksową pomoc psychologiczno–pedagogiczną dla rodzin. Ośrodek dysponuje 15 miejscami.

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci z Autyzmem Słowicza Ferajna, ul. Krakowska 360,

Podopieczni Przedszkola objęci są indywidualnym programem edukacyjno–terapeutycznym. Terapia i edukacja dzieci z autyzmem oparte są na zasadach Stosowanej Analizy Zachowania. Placówka realizuje zajęcia logopedyczne, terapię integracji sensorycznej i inne formy wspomagania rozwoju. Przedszkole posiada 28 miejsc.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z Autyzmem, ul. Mieszka I 79

Środowiskowy Dom Samopomocy realizuje terapię indywidualną i grupową rozwijającą różne sfery funkcjonowania podopiecznych poprzez stosowanie wielorakich form oddziaływań takich jak: plastyka, muzykoterapia, rehabilitacja, zajęcia kulinarne

i komputerowe. Dom przeznaczony jest dla młodzieży powyżej 16 roku życia. Dysponuje 19 miejscami. W 2015 roku z placówki skorzystały 24 osoby.

NZOZ Poradnia dla osób z Autyzmem, ul. Mieszka I 79

NZOZ prowadzi kompleksową diagnostykę w kierunku autyzmu, zaburzeń pokrewnych oraz terapię. Poradnia realizuje wsparcie dla dzieci począwszy od 2,5 roku życia oraz dla dorosłych po 18 roku życia. Poradnia zapewnia różne formy zajęć prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę do pracy z tego rodzaju zaburzeniami.

Świętokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na rzecz Zdrowia Psychicznego, ul. Miodowa 7

Kielecki Dom pod Fontanną (KDpF), ul. Nowaka – Jeziorańskiego 75

Ośrodek wsparcia dziennego dla 90 osób z chorobami psychicznymi, których aktywizacja odbywa się w ramach trzech programów: rehabilitacji i integracji społecznej, edukacji oraz aktywizacji zawodowej. KDpF umożliwia podjęcie płatnej pracy poprzez zatrudnienie przejściowe, wspierane i niezależne.

III.6. Zintegrowany system pomocy rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom dysfunkcyjnym

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Zespół Profilaktyki Rodzinnej (ZPR), ul. Wiśniowa 3

Zespół realizuje zadania o charakterze profilaktycznym, wspierającym oraz interwencyjnym.

W 2016 roku w zainteresowaniu ZPR znalazło się 209 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym 34 podjęło współpracę z asystentami rodziny. Zorganizowano również warsztaty umiejętności rodzicielskich, prowadzone były systematyczne spotkania grupy wsparcia dla rodziców wychowujących dzieci. W 2016 r. koordynatorzy Zespołu uczestniczyli w 22 interwencjach dotyczących zagrożenia życia lub zdrowia 37 dzieci; z tej liczby 15 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej, natomiast 22 dzieci powierzono opiece bliskiej rodziny lub osobom zaprzyjaźnionym.

W ramach Zespołu Profilaktyki Rodzinnej osoby potrzebujące mogły skorzystać z konsultacji indywidualnych z psychologiem, logopedą oraz terapeutą uzależnień. W 2016 r. odbyło się 332 spotkań z psychologiem, w których uczestniczyło 263 osoby, w tym 142 dzieci w wieku od 3 do 17 lat. Ogółem odbyło się 45 konsultacji logopedycznych, w których

uczestniczyło 7 dzieci, 214 konsultacji u terapeuty ds. uzależnień, z których skorzystały 42 osoby, z tego 10 osób pozostawało w systematycznym kontakcie z terapeutą, 7 osób zostało skierowanych do odpowiednich placówek specjalistycznych w celu podjęcia terapii uzależnienia od alkoholu.

Zespół Usług Interwencji Kryzysowej (ZUIK), ul. Bukowa 18

Zespół skupia placówki miejskie i pozarządowe. Podstawowe zadania ZUIK to:

- zapewnienie schronienia osobie/rodzinie znajdującej się w sytuacji kryzysowej;
- udzielenie podstawowych form pomocy;
- pomoc w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego i różnych form terapii.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW), ul. 1 Maja 196

SOW udziela pomocy indywidualnej i grupowej w sytuacjach: kryzysów osobistych, rodzinnych, małżeńskich, kłopotów wychowawczych z dziećmi, przemocy w rodzinie (świadkom, osobom doznającym i stosującym przemoc). W 2016 roku pomocą na terenie Kielc objęto 1 716 osób doznających i zagrożonych przemocą w rodzinie.

W skład struktury SOW wchodzi:

- Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (OKE), ul. Wiśniowa 3. W 2016 roku z pomocy OKE skorzystało 130 osób. Udzielono im 435 specjalistycznych konsultacji, w tym głównie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pedagogiki, leczenia uzależnień. W ciągu całego roku realizowano ponadto programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych indywidualnej grupowe, którymi objęto łącznie 22 osób, 9 z nich ukończyło cały program.
- Punkt Interwencyjno–Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (PIK), ul. Kołłątaja 4.
- Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego, ul. 1 Maja 196
- Hostel – placówka całodobowa przeznaczona dla 10 osób, w której można przebywać do trzech miesięcy (z możliwością przedłużenia pobytu). W tym czasie dorośli i dzieci uzyskują wsparcie psychologa, pedagoga lub terapeuty. W 2016 roku w hostelu przebywało 13 rodzin, tj. 33 osobom (w tym: 13 osobom dorosłym i 20 dzieciom).

Mieszkania chronione – interwencyjne, ul. Jagiellońska 76A i ul. Grunwaldzka 43A

Celem mieszkań chronionych – interwencyjnych jest zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom i rodzinom, które z powodu nagłego zdarzenia losowego znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej im pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Pobyt w mieszkaniu ma charakter przejściowy i krótkotrwały tzn. do czasu uzyskania mieszkania zastępczego, odbudowy dotychczasowego lub umieszczenia w innej placówce pomocy społecznej. W roku 2016 w 2 mieszkaniach chronionych-interwencyjnych przebywało łącznie 14 osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

Miejskie Telefony Zaufania

W 2016 roku działały następujące telefony zaufania:
Miejski Telefon Zaufania „Stop Przemocy”: 195 13, Telefon Zaufania dla osób w kryzysie: 195 25, Telefon Zaufania: 41 366 10 52 – czynne całodobowo, w soboty, niedziele i święta oraz Telefon Zaufania w sprawach rodzinnych: 41 366 10 52 – czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00.

Placówki wsparcia dziennego

Kontynuowano rozwój placówek wsparcia dziennego jako jednego z ważniejszych elementów kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze. Placówki wsparcia dziennego mają na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny w integralnym rozwoju dziecka, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zaniedbanych wychowawczo. Rozwój placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Kielce zapewnia dostęp do ich usług większej liczbie dzieci i młodzieży potrzebujących wsparcia.

W roku 2016 na terenie Miasta Kielce funkcjonowało 27 placówek wsparcia dziennego, oferując łącznie 1 180 miejsc dla dzieci i młodzieży.

Placówki wsparcia dziennego publiczne:

1. Sieć Świetlic Środowiskowych i Ośrodków Wsparcia dla Rodziny „4 Kąty” działająca w ramach struktury MOPR
 - Filia nr 1 – ul. Paderewskiego 20 (40 miejsc)
 - Filia nr 2 – ul. 1 – go Maja 195 (45 miejsc)
 - Filia nr 3 – ul. Konopnickiej 5 (40 miejsc)
 - Filia nr 4 – ul. Ściegiennego 270 D (25 miejsc)

- Filia nr 5 – ul. Konopnickiej 5 (30 miejsc)
2. Ognisko Wychowawcze przy Zespole Placówek „Kamyk”, ul. Marszałkowska 12 (40 miejsc)
 3. Placówka wsparcia dziennego przy Zespole Placówek „Dobra Chata”, ul. Sandomierska 126 (45 miejsc)
 4. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego przy Placówce Opieki Doróżnej „Azyl”, ul. Kołłątaja 4 (30 miejsc).

Placówki wsparcia dziennego niepubliczne:

1. Ognisko Wychowawcze, prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo, Dom Zakonny w Kielcach, ul. Kościuszki 36 (45 miejsc)
2. Kluby młodzieżowe prowadzone przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”, ul. Karczówkowska 36 w Kielcach
 - „Młoda Strefa” dla dzieci:
 - ul. Oboźna 5 (45 miejsc)
 - os. Na Stoku 98 (55 miejsc)
 - „Wolna Strefa” dla młodzieży:
 - ul. Naruszewicza 23 (60 miejsc)
 - ul. Karczówkowska 36 (40 miejsc)
 - ul. Nowaka- Jeziorańskiego 75 (60 miejsc)
 - ul. Żeromskiego 44 (35 miejsc)
3. Świetlica Środowiskowa „Beczka” prowadzona przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Miejsce dla Ciebie”, ul. Czachowskiego 40 w Kielcach (25 miejsc)
4. Świetlica Żeglarska, prowadzona przez Uczniowski Klub Sportowy „Zalew Kielce”, ul. Zagnańska 82 (30 miejsc)
5. Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko
 - ul. 1-go Maja 57 (40 miejsc)
 - ul. Górnicza 64 (25 miejsc)
6. Świetlice Środowiskowe Caritas Diecezji Kieleckiej
 - Świetlica „Pod Aniołem” przy ul. Mieszka I 48 (40 miejsc)
 - Świetlica „U Józefa” przy ul Turystycznej 3 (35 miejsc)
7. Świetlica Środowiskowa „Brachu”, prowadzona przez Fundację „MOŻESZ WIĘCEJ” przy ul. Szymanowskiego 3/58 (45 miejsc)
8. Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, przy Chęcińskiej 3 (45 miejsc)

9. Placówka wsparcia dziennego, działająca przy Świętokrzyskim Klubie Abstynentów „Raj” w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a (10 miejsc)
10. Dzienny Ośrodek Socjoterapii, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocni w Drodze „Rafał” w Kielcach
 - a) Oddział I - ul. Cedro Mazur 19 (15 miejsc)
 - b) Oddział II - ul. Skibińskiego 8 (40 miejsc)
 - c) Oddział III - ul. Wikaryjska 2 (70 miejsc)
5. SIEMACHA Spot (Kielce, Galeria Korona) przy ul. Radiowej 12, prowadzona przez Stowarzyszenie SIEMACHA z siedzibą w Krakowie (125 miejsc)
 Ponadto w mieście funkcjonują 2 ośrodki wsparcia dziennego przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych prowadzone przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”
 - a) Ośrodek przy ul. Posłowskiej 98 (45 miejsc)
 - b) Ośrodek przy ul. Orlej 4 (45 miejsc)

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej (ORPZ), ul. Wesola 47/49

Naborem, szkoleniami oraz kwalifikacją kandydatów na różne formy rodzinnej pieczy zastępczej zajmuje się Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej. W 2016 roku funkcjonowały 165 rodziny zastępcze, w których umieszczono 236 dzieci.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2016 r. na terenie miasta Kielce funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze świadczące opiekę całodobową:

1. Zespół Placówek im. A. Kamińskiego „Kamyk” ul. Marszałkowska 12 (14 miejsc socjalizacyjnych, 11 miejsc specjalistyczno-terapeutycznych),
2. Zespół Placówek „Dobra Chata” ul. Sandomierska 126 (28 miejsc socjalizacyjnych),
3. Dom Rodzinny nr 1 ul. Pomorska 119 A (8 miejsc),
4. Dom Rodzinny nr 2 ul. Górników Staszicowskich 93 (8 miejsc),
5. Niepubliczna Placówka Rodzinna Nr 1 ul. Zgórska 61A (9 miejsc),
6. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego Nr 2, Mokry Bór 14A gm. Mniów (7 miejsc).
7. Placówka Opieki Doróżnej „Azyl”, ul. Kołłątaja 4 (14 miejsc interwencyjnych).

W 2016 roku w placówkach opieki całodobowej umieszczono 27 małoletnich, natomiast w kieleckich placówkach opieki całodobowej przebywało 81 dzieci, z tego 56 dzieci pochodzących z miasta Kielce oraz 25 dzieci pochodzących z innych powiatów.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi koszty za pobyt tych dzieci, jeżeli zostały umieszczone w pieczy zastępczej na terenie miasta Kielce. W przypadku kiedy dziecko pochodzące z Kielc zostało umieszczone w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów, to miasto Kielce ponosi koszty ich pobytu w pieczy.

Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej

Pobyt w mieszkaniu ma na celu przygotowanie wychowanków do prowadzenia samodzielnego życia oraz ich integrację ze środowiskiem. W Kielcach funkcjonują trzy mieszkania chronione usytuowane w: Zespole Placówek *Dobra Chata* oraz Zespole Placówek im. Aleksandra Kamińskiego *Kamyk*. Dysponują 9 miejscami. W 2016 roku przebywało w nich 8 osób.

Mieszkanie treningowe dla usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej

Od 2016 roku w systemie pomocy społecznej funkcjonują mieszkania treningowe (3 miejsca), w których osoby usamodzielniane mają możliwość przygotowania się do podjęcia samodzielnego i dojrzałego życia. Ta forma wsparcia powstała w ramach projektu *Akademia Samodzielności* realizowanego przez gminę Kielce w partnerstwie ze Stowarzyszeniem *PROREW*. Głównym celem projektu jest wsparcie procesu usamodzielniania się młodzieży w wieku 15–20 lat z terenu Kielc.

IV. Programy realizowane przez MOPR

Program dla rodzin wielodzietnych

W 2014 roku w Kielcach przyjęto Samorządowy Program dla Rodzin Wielodzietnych skierowany do rodzin posiadających przynajmniej troje dzieci, z którego skorzystało 795 rodzin. Na początku 2015 roku Program został połączony z realizacją Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Według danych MOPR, w 2015 roku 1 300 rodzin korzystało z Karty Dużej Rodziny, a w kolejnym roku 1 467 rodzin. W 2016 roku Kartę posiadało 1 263 rodzin z trójką dzieci, 159 rodzin z czwórką dzieci, 29 rodzin z piątką dzieci, 13 rodzin z szóstką dzieci oraz 3 rodziny z przynajmniej 7 dzieci. Rodziny posługujące się Kartą najczęściej korzystały z ulg na wejście do obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kielcach – 31 028, na zajęcia taneczne – 5 924, spektakle oraz warsztaty teatralne zorganizowane przez Teatr Lalki i Aktora *Kubuś* – 4 225.

Program i zasady udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją w Kielcach

We wdrażanym *Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją w Kielcach* uczestniczyło 446 osób, które podpisały kontrakt socjalny oraz *Porozumienie w przedmiocie umorzenia zaległości*. Dzięki realizacji Programu, 181 osób, które spłaciło 15% zaległości czynszowej, uzyskało umorzenie pozostałej części zadłużenia. Uczestnicy ci regularnie wnosili opłaty czynszowe oraz inne zobowiązania wynikające np.: z rozliczeń centralnego ogrzewania i zużycia wody, co na bieżąco monitorowali pracownicy socjalni pozostający w stałym kontakcie z pracownikami MZB. Systematyczna współpraca pracowników socjalnych z uczestnikami Programu, wpłynęła na nabycie nawyku dokonywania obowiązujących należności i kontrolowania pojawiających się niedopłat. Prowadzona praca socjalna zwiększyła poczucie bezpieczeństwa i motywację do samodzielnego pokonywania trudności życiowych. Na uwagę zasługuje fakt, iż 169 osób, które uzyskały umorzenie 85% uznanej zaległości, nadal regularnie dokonuje wpłat związanych z utrzymaniem lokalu.

Porozumienie o partnerskiej współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z Aresztem Śledczym

W 2016 roku zawarto porozumienie dotyczące przeciwdziałania izolacji i wykluczeniu społecznemu osób opuszczających Areszt Śledczy w Kielcach oraz koordynacji zadań zmierzających do ich społecznej readaptacji i zapobiegania powrotowi do przestępstwa. W ramach współpracy na terenie Aresztu odbywały się dyżury pracowników socjalnych –

średnio raz w miesiącu. Najczęściej poruszane tematy to: pomoc mieszkaniowa, pieniężna lub rzeczowa jaka może przysługiwać po opuszczeniu AŚ. Ponadto specjaliści MOPR przeprowadzili 18 godzinne warsztaty z zakresu readaptacji rodzinnej, społecznej i zawodowej dla 10 osadzonych.

Program wolontaryjny w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach

Pomoc była świadczona w formie wolontariatu stałego w następujących obszarach działań:

- pomoc na rzecz dzieci i młodzieży w zakresie: poprawy wyników szkolnych, organizacji czasu wolnego i rozwijania zainteresowań oraz wzmocnienia poczucia własnej wartości,
- pomoc na rzecz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych w zakresie: zaspokojenia potrzeby kontaktów społecznych poprzez dotrzymywanie towarzystwa, rozmowy wspierające, odwiedziny, spacer, pomoc w drobnych czynnościach domowych.

Liczba osób objętych pomocą wolontaryjną w poszczególnych obszarach wsparcia w 2016 r.:

- Pomoc dzieciom i młodzieży – 48
- Pomoc osobom starszym, samotnym – 20
- Pomoc osobom niepełnosprawnym – 35

Liczba zaangażowanych w imprezach wolontariuszy – 250 osoby.

V. Projekty i działania innowacyjne realizowane przez MOPR

Tytuł projektu: Akademia Samodzielności

Czas realizacji projektu: 01.06.2016 r. - 30.06.2018 r.

Budżet projektu: 874 241,25 zł

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Oś 9 – Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Podziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych.

Cel projektu: wsparcie procesu usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem 55 osób w wieku 15 -25 lat przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, oraz osób niepełnosprawnych przebywających w lokalach aktywizujących, poprzez rozwój umiejętności i kompetencji społecznych oraz poruszania się po rynku pracy. Projekt zapewnia również podniesienie kwalifikacji i kompetencji 57 pracowników pieczy i rodzin zastępczych.

Tytuł projektu: Świetlica Socjoterapeutyczna ALTERNATYWA

Czas realizacji projektu: 01.06.2016 r. - 30.06.2017 r.

Budżet projektu: 392 242,50 zł

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Oś 9 – Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych.

Cel projektu: zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług wsparcia rodziny przez utworzenie Świetlicy socjoterapeutycznej "ALTERNATYWA" dla min. 24 dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkałych lub uczących się na terenie miasta Kielce i gmin ościennych. Głównym zadaniem świetlicy jest zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom i młodzieży pochodzącej najczęściej z dysfunkcyjnych rodzin, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie.

Projekt realizowany w partnerstwie z Fundacją Studio TM i z Fundacją „Fabryka Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych”.

VI. Rekomendacje

Priorytetem lokalnej polityki społecznej będą: dzieci i młodzież oraz osoby starsze. Na podstawie dokonanych analiz oraz oceny zasobów pomocy społecznej Kielc rekomenduje się i planuje zintensyfikowanie działań w celu:

Doskonalenia zintegrowanego systemu wspierania rodziny poprzez:

1. Wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci.
2. Tworzenie warunków prawidłowego funkcjonowania rodzin z dziećmi i sprawowania opieki nad nimi.
3. Poprawę jakości życia rodzin i dzieci dzięki rozwojowi aktywności własnej oraz zapobieganiu marginalizacji.
4. Podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwią wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej.
5. Wspieranie rodziny działaniami interdyscyplinarnymi.
6. Pracę z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym, w szczególności oddzielania dziecka od rodziny biologicznej.
7. Wspieranie dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcjami lub wieloprogowymi poprzez wyrównywanie szans i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu.

II. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych poprzez:

1. Dążenie do pełniejszego zabezpieczenia potrzeb usługowych dzięki objęciu opieką domową większej liczby osób starszych i w pełniejszym zakresie.
2. Rozwój sieci klubów seniora.
3. Tworzenie mieszkań chronionych, wspólnotowych oraz lokali aktywizujących dla seniorów.
4. Promocję/wspieranie powstawania rodzinnych domów pomocy społecznej.
5. Przekształcanie domów pomocy społecznej.

III. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem i marginalizacją społeczną poprzez:

1. Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole, realizacja

pomocy stypendialnej.

3. Udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom i rodzinom zmierzające do ich życiowego usamodzielnienia.
4. Pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje.
5. Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, grup i środowisk społecznych.
6. Podejmowanie inicjatyw zmierzających do rozwoju ekonomii społecznej, a zwłaszcza spółdzielczości socjalnej.
7. Budowanie systemu oparcia społecznego dla osób i rodzin żyjących w ubóstwie.
8. Współpracę z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, wolontariatem, Bankiem Żywności, związkami wyznaniowymi, Kościołem itp. w zakresie wspierania rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
9. Tworzenie i realizację programów osłonowych.

Załącznik nr 1. Wydatki i dochody poniesione na poszczególne zadania wg rozdziałów

WYDATKI

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2016-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	189 383 956	290 346 939	288 338 475,11	99,3
		A. ZADANIA GMINY	143 917 389	234 615 643	233 479 558,50	99,5
		ZADANIA WŁASNE	91 145 113	105 749 829	105 441 302,46	99,7
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	7 089 477	6 449 477	6 444 818,34	99,9
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	7 089 477	6 449 477	6 444 818,34	99,9
851		OCHRONA ZDROWIA	325 000	425 000	425 000,00	100,0
	85154	PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI	325 000	425 000		100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	81 406 818	95 009 775	94 708 391,06	99,7
	85201		0	11 603	10 902,45	94,0
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	1 258 500	1 309 635	1 308 557,41	99,9
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	5 509 935	5 472 831	5 472 826,79	100,0
	85204		0	159 880	159 880,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	17 264	17 263,30	100,0
	85206		4 330 962	4 628 330	4 628 308,51	100,0
	85212		2 416 327	2 376 941	2 376 936,40	100,0
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	355 597	813 140	792 457,46	97,5
	85214	ZASIŁKI OKRESOWE, CELOWE I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	5 994 199	10 047 296	9 809 469,52	97,6
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	4 323 665	3 694 298	3 694 298,00	100,0
	85216	ZASIŁKI STAŁE	2 664 235	9 408 840	9 375 497,01	99,6
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	23 614 672	26 000 320	25 994 988,07	100,0
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	2 943 184	2 946 044	2 946 040,24	100,0
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE	11 547 400	12 832 615	12 832 615,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	16 448 142	15 290 738	15 288 350,90	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	2 323 818	3 865 577	3 863 093,06	99,9
	85305		2 043 818	3 482 406	3 479 938,50	99,9
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	280 000	383 171	383 154,56	100,0
			52 772 276	128 861 794	128 034 236,04	99,4

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2016-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI				
851		OCHRONA ZDROWIA	0	18 410	18 130,00	98,5
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	18 410	18 130,00	98,5
852		POMOC SPOŁECZNA	52 772 276	128 843 384	128 016 106,04	99,4
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	2 900 465	3 765 465	3 752 991,40	99,7
	85211		0	69 023 427	68 292 199,51	98,9
	85212		48 725 812	52 645 341	52 613 194,84	99,9
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPLACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	112 227	400 486	373 018,19	93,1
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	195 000	171 191,73	87,8
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	6 969	6 968,77	100,0
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	1 033 772	2 802 602	2 802 602,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	4 094	3 939,60	96,2
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	4 020	4 020,00	100,0
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	4 020	4 020,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	4 020	4 020,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	45 466 567	55 731 296	54 858 916,61	98,4
		ZADANIA WŁASNE	42 692 274	51 777 680	50 925 550,78	98,4
852		POMOC SPOŁECZNA	42 250 734	51 130 752	50 285 414,81	98,3
	85201		4 825 834	4 600 820	4 571 209,01	99,4
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	30 808 956	39 477 504	38 696 179,42	98,0
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	515 276	515 276	509 164,53	98,8
	85204		3 832 970	3 510 037	3 503 828,67	99,8
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	721 272	1 321 202	1 320 555,54	100,0
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	148 536	130 208,43	87,7
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	568 599	555 199	552 755,61	99,6
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	977 827	1 002 178	1 001 513,60	99,9
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	441 540	646 928	640 135,97	99,0

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2016-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	134 906	163 854	160 960,20	98,2
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	306 634	267 950	264 051,77	98,5
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	215 124	215 124,00	100,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	937 392	2 018 121	2 008 888,59	99,5
851		OCHRONA ZDROWIA	46 614	37 254	36 831,60	98,9
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	46 614	37 254	36 831,60	98,9
852		POMOC SPOŁECZNA	353 000	1 306 359	1 297 548,99	99,3
	85201		0	212 704	212 664,46	100,0
	85204		0	727 119	718 457,55	98,8
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	353 000	366 536	366 426,98	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	537 778	674 508	674 508,00	100,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	537 778	674 508	674 508,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	1 836 901	1 935 495	1 924 477,24	99,4
852		POMOC SPOŁECZNA	1 813 800	1 912 394	1 901 376,24	99,4
	85201		1 516 260	1 612 354	1 612 353,65	100,0
	85204		297 540	297 540	287 686,83	96,7
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	2 500	1 335,76	53,4
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	23 101	23 101	23 101,00	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23 101	23 101	23 101,00	100,0

DOCHODY

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2016-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	100 611 503	194 124 858	191 757 403,64	98,8
		A. ZADANIA GMINY	75 864 506	165 910 452	164 894 660,15	99,4
		ZADANIA WŁASNE	23 092 230	37 044 638	36 864 856,55	99,5
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	3 690 348	3 050 348	2 991 026,74	98,1
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	3 690 348	3 050 348	2 991 026,74	98,1
852		POMOC SPOŁECZNA	18 352 282	31 985 322	31 843 600,26	99,6
	85201		0	0	8,80	
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0,85	
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	0	1 682	3 181,12	189,1
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	0	74,58	
	85206		0	181 000	184 062,02	101,7
	85212		0	0	2 688,98	
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	355 597	813 140	792 630,62	97,5
	85214	ZASIŁKI OKRESOWE, CELOWE I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	3 822 799	7 999 304	7 785 249,93	97,3
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	8 283	10 204,20	123,2
	85216	ZASIŁKI STAŁE	2 664 235	9 408 840	9 379 785,12	99,7
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	1 798 915	2 371 681	2 366 511,11	99,8
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	132 000	262 773	265 689,96	101,1
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	700 000	835 215	930 969,28	111,5
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	8 878 736	10 103 404	10 122 543,69	100,2
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	1 049 600	2 008 968	2 030 229,55	101,1
	85305		1 049 600	1 526 069	1 547 332,67	101,4
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	482 899	482 896,88	100,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	52 772 276	128 861 794	128 025 783,60	99,4
851		OCHRONA ZDROWIA	0	18 410	18 130,00	98,5
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	18 410	18 130,00	98,5

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2016-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
852		POMOC SPOŁECZNA	52 772 276	128 843 384	128 007 653,60	99,4
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	2 900 465	3 765 465	3 752 991,40	99,7
	85211		0	69 023 427	68 292 219,22	98,9
	85212		48 725 812	52 645 341	52 604 692,59	99,9
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPLACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	112 227	400 486	373 018,19	93,1
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	195 000	171 221,83	87,8
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	6 969	6 968,77	100,0
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	1 033 772	2 802 602	2 802 602,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	4 094	3 939,60	96,2
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	4 020	4 020,00	100,0
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	4 020	4 020,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	4 020	4 020,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	24 746 997	28 214 406	26 862 743,49	95,2
		ZADANIA WŁASNE	21 972 704	24 260 790	22 929 349,69	94,5
852		POMOC SPOŁECZNA	21 968 620	23 895 908	22 567 361,74	94,4
	85201		18 800	67 444	87 014,41	129,0
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	21 892 022	23 476 359	22 138 677,82	94,3
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	930	930	13 278,21	*****
	85204		0	152 512	154 409,77	101,2
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	4 092	4 092,40	100,0
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	145 309	126 981,68	87,4
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	56 868	47 868	41 332,87	86,3
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	1 394	1 574,58	113,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	4 084	364 882	361 987,95	99,2
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	4 084	7 531	4 637,20	61,6
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	357 351	357 350,75	100,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	937 392	2 018 121	2 008 888,59	99,5

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2016-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
851		OCHRONA ZDROWIA	46 614	37 254	36 831,60	98,9
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	46 614	37 254	36 831,60	98,9
852		POMOC SPOŁECZNA	353 000	1 306 359	1 297 548,99	99,3
	85201		0	212 704	212 664,46	100,0
	85204		0	727 119	718 457,55	98,8
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	353 000	366 536	366 426,98	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	537 778	674 508	674 508,00	100,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	537 778	674 508	674 508,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN MIEDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	1 836 901	1 935 495	1 924 505,21	99,4
852		POMOC SPOŁECZNA	1 813 800	1 912 394	1 901 404,21	99,4
	85201		1 516 260	1 612 354	1 612 353,65	100,0
	85204		297 540	297 540	287 714,80	96,7
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	2 500	1 335,76	53,4
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	23 101	23 101	23 101,00	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23 101	23 101	23 101,00	100,0

Załącznik nr 2. Organizacje pozarządowe współpracujące z gminą w zakresie pomocy i integracji społecznej

a) Katalog NGO współpracujących z Gminą (zawarte porozumienia o współpracy)

Nazwa organizacji i siedziby ¹⁾	Zasięg terytorialny działania ²⁾	Kategoria beneficjentów (szacunkowa liczba podopiecznych)			
		Ofiary przemocy w rodzinie	Dzieci i młodzież	Osoby niepełnosprawne	Inne (wymienić, np. bezdomni)
Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych w Kielcach, ul. Złota 7	L			45	
Federacja Stowarzyszeń Kulturotwórczych <i>Baza Zbożowa</i> w Kielcach, ul. Zbożowa 4	L		200		
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Kielcach, ul. Chęcińska 3	L			30	
Świętokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na Rzecz Zdrowia Psychicznego w Kielcach, ul. Miodowa 7	L			80	
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce, ul. Mieszka I-go 79	L			19 - ŚDS	
Stowarzyszenie <i>Arka Nadziei</i> w Kielcach, ul. Mickiewicza 1	L				Świetlica dla bezdomnych - 222 osoby w ciągu roku. Ogrzewalnia dla osób bezdomnych – skorzystało ok. 100 osób
Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II, Kielce	L	CIK 1 595 osób w ciągu roku		30 - ŚDS	
Kielecki Bank Żywności w Kielcach ul. Chłopska 20B	L				Mieszkańcy gminy Kielce – ponad 10 000 osób
Stowarzyszenie <i>Nadzieja Rodzinie</i> ul. Karczówkowska 36, Kielce	L		295		Ośrodek wsparcia - 45

Stowarzyszenie „Wspólny Cel”, ul. Chabrowa 3, Miedziana Góra	L				Ośrodek wsparcia - 20
Fundacja SENIORZY Z KLASĄ 50+, ul. Planty 16D/12A w Kielcach	L				Ośrodek wsparcia - 10
Stowarzyszenie im. Brata Witka, ul. Smolaka 11 w Kielcach	L				Ośrodek wsparcia - 10
Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski, ul. Czerwonego Krzyża 3 w Kielcach	L				Ośrodek wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących – 124
Stowarzyszenie Pomocni w Drodze RAFAEL w Kielcach, ul. Cedro Mazur 19	L		125		
Stowarzyszenie Chrześcijańskie <i>Miejsce dla Ciebie</i> w Kielcach ul. Czachowskiego 40	L		25		
Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a’ Paulo, Dom Zakonny, ul. Kościuszki 36, Kielce	L		45		
Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko ul. 1-go Maja 57, Kielce	L		65		
Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3, Kielce	L		75		
Fundacja <i>Możesz Więcej</i> ul. Jeżynowa 30 w Bilczy	L		45		
Uczniowski Klub Sportowy <i>Zalew Kielce</i> ul. Chodkiewicza 87	L		30		
Stowarzyszenie SIEMACHA, ul. Długa 42, Kraków	L		125		
Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, ul. Prosta 109 B/2	L		45		
Fundacja Pomocy Dzieciom <i>Przystanek – Dziecko</i>, ul. Wójtostwo 33 B, 26 – 021 Daleszyce	L		9		
Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej KALEJDOSKOP, ul. Zagórska 57/43 w Kielcach	L		6		
Świętokrzyski Klub Abstynentów <i>Raj</i> w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a	L		10		
Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3, 25-013 Kielce	L				Schronisko dla kobiet – 22

b) Placówki prowadzone przez NGO (tylko organizacje z gminą, w tym zlecenia zadań)

Nazwa organizacji i siedziby ¹⁾	Zasięg terytorialny działania ²⁾	Rodzaj i liczba placówek pomocy i integracji społecznej					
		DPS	ŚDS	Noclegownia lub Dom dla Bezdomnych	Świetlica, Klub młodzieżowy	Punkt poradnictwa	Inne (wymienić)
Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych w Kielcach, ul. Złota 7	L	1					
Federacja Stowarzyszeń Kulturotwórczych Baza Zbożowa w Kielcach, ul. Zbożowa 4	L						Ośrodek wsparcia dziennego dla młodzieży 1
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kielcach, ul. Chęcińska 3	L						Ośrodek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych 1
Świętokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na Rzecz Zdrowia Psychicznego w Kielcach, ul. Miodowa 7	L						Ośrodek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych 1
Stowarzyszenie „Wspólny Cel”, ul. Chabrowa 3, Miedziana Góra	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1
Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski, ul. Czerwonego Krzyża 3 w Kielcach	L						Ośrodek wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących 1
Fundacja SENIORZY Z KLASĄ 50+, ul. Planty 16D/12 w Kielcach	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1

Stowarzyszenie im. Brata Witka, ul. Smolaka 11 w Kielcach	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce, ul. Mieszka I-go 79	L		1				
Stowarzyszenie <i>Arka Nadziei</i> w Kielcach, ul. Mickiewicza 1	L			Ogrzewalnia dla osób bezdomnych 1			Świetlica dla osób bezdomnych 1
Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II, Kielce	L		1	Schronisko dla Kobiet - 1	Świetlice środowiskowe - 2	CIK - 1	
Kielecki Bank Żywności w Kielcach, ul. Chłopska 20B	L						Bank Żywności 1
Stowarzyszenie <i>Nadzieja Rodzinie</i> ul. Karczówkowska 36, Kielce	L				Kluby młodzieżowe 6		Ośrodek wsparcia dziennego 1
Stowarzyszenie Pomocni w Drodze <i>RAFAEL</i> w Kielcach, ul. Cedro Mazur 19	L				Świetlice socjoterapeutyczne - 3		
Stowarzyszenie Chrześcijańskie <i>Miejsce dla Ciebie</i> w Kielcach ul. Czachowskiego 40	L				Świetlica środowiskowa 1		
Dom Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo, ul. Kościuszki 36, Kielce	L				Ognisko wychowawcze 1		
Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko ul. 1-go Maja 57, Kielce	L				Świetlice środowiskowe 2		
Fundacja <i>Możesz Więcej</i> ul. Jeżynowa 30 w Bilczy	L				Świetlica środowiskowa 1		
Uczniowski Klub Sportowy <i>Zalew Kielce</i> ul. Chodkiewicza 87, Kielce	L				Świetlica środowiskowa 1		

Stowarzyszenie SIEMACHA, ul. Długa 42, Kraków	L				Świetlica socjoterapeutyczna – 1		
Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, ul. Prosta 109 B/2	L				Świetlica środowiskowa 1		
Fundacja Pomocy Dzieciom Przystanek – Dziecko, ul. Wójtostwo 33 B, 26 – 021 Daleszyce	L						Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego - 1
Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej KALEJDOSKOP, ul. Zagórska 57/43 w Kielcach	L						Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego - 1
Świątkrzyski Klub Abstynentów Raj w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a	L				Świetlica środowiskowa 1		

Objaśnienia:

- 1) W ramach organizacji pozarządowych uwzględnić spółdzielnie socjalne,
- 2) Zasięg terytorialny działania NGO współpracującego z Gminą:
 - a) K – obszar kraju,
 - b) W – obszar województwa,
 - c) L – Obszar lokalny (powiat i gmin)

Załącznik nr 3. Inwestycje w infrastrukturze pomocy społecznej w mieście w 2016 roku

Nazwa zadania	Adres	Wartość
Modernizacja dachu i elewacji budynku Klubu Seniora w Kielcach przy ul. Św. S. Kostki 4	Kielce ul. Św. S. Kostki 4	70 000,00 zł
Wykonanie wentylacji w Świetlicach Środowiskowych „4KĄTY” przy ul. Konopnickiej 5, 1-go Maja 196, Paderewskiego 20 i Ściegiennego 270 d oraz adaptacja pomieszczeń na szatnię w świetlicy przy ul. Konopnickiej 5 w Kielcach	Kielce ul. Konopnickiej 5, ul. 1-go Maja 196, ul. Paderewskiego 20 ul. Ściegiennego 270 d	18 795,00 zł
Modernizacja ogrodzenia „Baza Zbożowa” przy ul. Zbożowej 4	Kielce ul. Zbożowa 4	50 924,00 zł
„Rozbudowa budynku przy ul. Żniwnej 4 na potrzeby Ośrodka Interwencyjno-Terapeutycznego wraz z pierwszym wyposażeniem”	Kielce ul. Żniwna 4	529 000,00 zł
Modernizacja pomieszczeń kuchennych na potrzeby Jadłodajni 11:30 przy ul. Bodzentyńskiej 32/40	Kielce ul. Bodzentyńska 32/40	42 003,00 zł
Modernizacja systemu wentylacji na potrzeby Jadłodajni 11:30 przy ul. Bodzentyńskiej 32/40	Kielce ul. Bodzentyńska 32/40	30 381,00 zł
Rozbudowa budynku Żłobka Zakładowego i Samorządowego „Uśmiech Malucha” Os. Na Stoku 42a	Kielce Os. Na stoku 42a	1 081 400,00 zł
Rozbudowa i przebudowa budynku Żłobka Samorządowego Nr 12 w Kielcach ul. Gałczyńskiego 7 z przeznaczeniem na utworzenie dodatkowego oddziału na 30 miejsc	Kielce ul. Gałczyńskiego 7	1 071 180,00 zł
„Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa budynku przy ul. Olkuskiej 18 w Kielcach z przeznaczeniem dla ofiar przemocy domowej PCK	Kielce ul. Olkuska 18	6 150,00 zł
Rozbudowa istniejącego budynku Świętokrzyskiego Klubu Abstynentów „Raj” w Kielcach ul. Jagiellońska 42a	Kielce ul. Jagiellońska 42a	2 214,00 zł
Modernizacja mieszkania przy ul. Sienkiewicza 23/1 w Kielcach z przeznaczeniem dla kobiet z małymi dziećmi opuszczających placówki wsparcia	Kielce ul. Sienkiewicza 23/1	4 000,00 zł
Modernizacja mieszkania przy ul. Sienkiewicza 23/1 w Kielcach na potrzeby mieszkania treningowego dla wychowanków pieczy zastępczej	Kielce ul. Sienkiewicza 23/1	6 000,00 zł

„Przebudowa części budynku Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Kielcach z przeznaczeniem na utworzenie lokali aktywizacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.”	Kielce ul. Jagiellońska 76	331 184,00 zł
Przebudowa, rozbudowa i termomodernizacja Dziennego Ośrodka Socjoterapii w Kielcach przy ul. Wikaryjskiej 2	Kielce ul. Wikaryjska 2	56 580,00 zł
Wykonanie posadzki w lokalu Sieci Świetlic Środowiskowych i Ośrodków Wsparcia dla Rodzin”4 Kąty” przy ul. Paderewskiego 20 w Kielcach	Kielce ul. Paderewskiego 20	6 384,00 zł
Montaż okna w lokalu Sieci Świetlic Środowiskowych i Ośrodków Wsparcia dla Rodzin”4Kąty” przy ul. Ściegiennego 270d w Kielcach	Kielce ul. Ściegiennego 270 d	2274,00 zł
Adaptacja pomieszczeń na parterze w budynku przy ul. Mielczarskiego 45 w Kielcach z przeznaczeniem na Środowiskowy Dom Samopomocy typu C	Kielce ul. Mielczarskiego 45	799 280,00 zł
Wykonanie placu zabaw przy budynku Żłobka Samorządowego NR 12 w Kielcach, ul. Gałczyńskiego 7	Kielce ul. Gałczyńskiego 7	134 000,00 zł
Wykonanie placu zabaw przy budynku Żłobka Zakładowego i Samorządowego ”Uśmiech Malucha” w Kielcach, os. Na Stoku 42a	Kielce Oś. Na stoku 42a	134 000,00 zł
Wykonanie miejsc parkingowych przy budynku Żłobka Zakładowego i Samorządowego ”Uśmiech Malucha” w Kielcach, os. Na Stoku 42 a	Kielce Oś. Na stoku 42a	20 054,00 zł
Zakup wraz z montażem markizy na tarasie Żłobka Samorządowego Nr 12 w Kielcach, ul. Gałczyńskiego 7	Kielce ul. Gałczyńskiego 7	9 000,00